

לאנשים ששואפים ליותר!

אוסף ופולק

מכתבים

ראיונות

שיחות

מבחר סיפורי חיים, שיחות ומאמרים
בדרכי ההתקדמות בלימוד וידיעת התורה

..

ימי החנוכה - תחילת הש"ס תש"פ

בס"ד

העורך:
הרב אהרן כהן

הפקה:
"קהילות לתורה"

יוצא לאור ע"י:
מערכת "יגדיל תורה"

**תגובות והערות וכן
הצעות להגדיל תורה**

ולהאדירה:

אפשר להעביר

ע"י הגבאים החשובים

בשטיבלך

או לשלוח לפקס:

0723707824

או ל- a23707824@gmail.com

עיצוב ועימוד:

השיחות והמאמרים
נכתבו והתפרסמו במסגרת הגיליון הפופולארי
'לקראת שבת מלכתא' מבית דרשו
תשואות חן על אדיבותם ורשותם לתועלת
זיכוי והתקדמות הרבים בתורה

**לקראת
שבת
מלכתא**

מכתחות

חלק א'

במקום הקדמה

04

כל אחד יכול!

05

לדעת 60% מהחומר!

07

חייבים מסגרת בחיים!

09

מאמר חובה למי שעדיין לא התחיל!

12

חלק ב'

למטיבי לכת

14

להיות יהודי של ש"ס

16

פרויקט שיחות עם נבחני קניין ש"ס

17

נספח

מכתבים מנבחנים

27

במקום הקדמה

| הרב אהרן כהן |

אולמות, טרקלינים הולכים ונתפסים, תאריכים מדויקים נכתבים ונחתמים. סדרי האירועים הולכים ומתוכננים, מיטבי זמר ובעלי כלי שיר, מוזמנים אחר כבוד, סעודת מלכים לחתנים ובני משפחותיהם, חבריהם ומכריהם גם הם בחשבון נלקחים.

התאריך המיוחל הולך ומתקרב. בז' טבת הבעל"ט זה יקרה. רבבות אלפי לומדי ה'דף היומי' יציינו ברגש ובשמחה בתוך רבבות אלפי שלומי המוני בני ישראל, את יום חגם הפרטי והכללי.

אך בעיקר העיקרים כפי שלמדונו מורה דרכינו כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א; **העיקר זה ההתחלה**. ביום ראשון ח' טבת מתחילים רבבות אלפי ישראל, וותיקים לצד חדשים, זקנים לצד נערים, לומדי ואוהבי תורה, כולם כאחד מתחדשים ומתלהבים באש התורה ההולכת ובווערת, סוחפת ומכניסה לתוככי בית המדרש את כל מי שעדיין לא זכה למצוא מקומו בין חבריו, לגיונו של מלך-קובעי העתים לתורה.

לצד כל זה, מרגש לראות ולשמוע על ההתקדמות האדירה הנראית ובולטת לטובה ולברכה בכל התחומים וכל העניינים; הוספה בלימוד, שינון וחזרות, ועוד ועוד. כשכל העת מתוודעים על רעיונות חדשים ומגוונים העולים ומגיעים מאנ"ש קובעי העתים לתורה המעוניינים לעלות ולהתקדם במעלות לימוד וידיעת התורה.

* * *

בחוברת רבת האיכות ומעט הכמות המונחת לפניכם, הוחלט להתמקד ב'אמצעי העיקרי' המוביל את האדם להתקדם ולעלות במעלות לימוד וידיעת התורה, הלא היא: **לימוד בתכנית מוגדרת, מלווה במסגרת מבחנים מדרבנות**.

עשרות העדויות המובאים בכאן מאנשים-בני-זמנינו, ובתוכם השיחות עם אנ"ש קובעי העתים לתורה, מוכיחים ומראים שוב; הדרך להצליח בתורה, עוברת עם תכנית ברורה עם מסגרת מבחנים. לצד זה, המסר השני, המועבר ונשמע מפי כל אחד, הוא הקריאה שצריכה להישמע ולהיכנס לאוזן כל אחד; **גם אתה יכול!**

בימים אלו המאירים באור התורה נפרש כפינו לקל נותן התורה, שיאיר עינינו בתורתו יזכנו ללמוד וללמד, לזכות להתקדם בלימוד וידיעת התורה עוד ועוד ברוב הרחבה בנחת ובניקל.

כל יכול!

במהלך ה'שטייעדיגע תורה', לצד הדברי חיזוק בעניין 'קביעות עתים לתורה' הוסיף כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א וציין את חשיבות הלימוד בתכנית ומסגרת של לימוד וחזרות יחד עם מבחנים. כה שהחלטתי, הגיע הזמן להתקדם ולהצטרף למבחנים...

אני לומד כל יום פעמיים את הדף על-הבוקר לפני העבודה בראש רענן, כשהפעם הראשון הוא איטי יותר והשני מהיר יותר, אך שניהם אני לומד בפנים עם פירוש רש"י להבנה ברורה. בסיום השבוע, אני מקדיש את ימי ששי ושבט לתורה לחזרה נוספת על החומר השבועי, כשאני עובר שוב עוד שתי פעמים על כל החומר.

• אחרי זה, אתה ניגש למבחן?

לא... הוא קוטע בחדות. יכול להיות שיש אנשים שזה מספיק להם למבחן. בשבילי, זה לא מספיק. לכן, הוא מציין, אני משתדל מאוד בכל חודש, עד שבוע המבחן להספיק ללמוד כבר את כל החומר החודשי. בכל חודש בימים בהם אין עבודה כרגיל וכדומה, ואז אני מתקדם יותר מהר מקצב ה'דף היומי'. כך שהשבוע האחרון מיועד לחזרות נוספות;

בתחילת השבוע, ראשון עד שלישי אני חוזר שוב עוד שתי פעמים על 'שלושים דף' החודשיים. בהמשך ברביעי-חמישי אני חוזר שוב עוד שתי פעמים על החומר. פעם אחד כרגיל בלימוד עם פירוש רש"י. ואחר לפני המבחן ממש אם ביום חמישי וביום ששי לפני המבחן אני עובר שוב בחזרה מהירה על כל השלושים דף. אגב, הוא מציין, בחודש האחרון לא הספקתי ביום חמישי, אז

• ככה פשוט. ניגשת למוקד המבחן והצטרפת למבחנים עם המלגות?

כן. לא. נשמע הוא מחויך. עדיין לא קבלתי שום מלגה כספית. כשהאמת, הוא משתף. אני לא יודע בכלל, מה התנאים וכמה חודשים צריך לעשות את המבחן עד שמצטרפים למקבלי המלגות וכדומה. אך העניין הוא לא הכסף. הרעיון הוא הרבה יותר, לזכות ללימוד ולזכור את הלימוד! אליבא דאמת, הוא מתרצן, שווה לי שלם 'לדרשו' כסף על הכנת המבחנים שיגרמו לי להמשיך להתקדם כפי שזכיתי להתקדם כבר בחודשים האחרונים.

• אז מה כן התחלת לעשות? בקשנו להבין.

ישבתי לעצמי ובדקתי את הנתונים. עד אז, הייתי לומד כל יום את הגמרא יחד פירוש תוספות. די מהר קלטתי שלפי הנתונים שלי, לא אצליח לעמוד בלחזור ולהבחן גם על תוס'. על כן, לעת עתה אני לא לומד עם פירוש תוספות, והוספתי הרבה בחזרות על הלימוד.

• מהו סדר הלימוד שלך? מעוניינים אנו לשמוע לתועלת אלפי הקוראים.

אחד יכול! שלש מילים פשוטות אלו, חזרו על עצמם כמה פעמים במהלך השיחה המיוחדת (שנערכה בחורף תשע"ט) עם הרה"ח משה ברוך זיכרמן. האמת, לא מיד הסכים לשתף אותנו בסיפורו. אך אחר שהפצרנו בו ופירטנו את התועלת לזכות עוד יהודים, הסכים לענות על שאלותינו כשהוא מנסה להעביר ולהחדיר את המסר הפשוט והדי-קליט. כשאליבא דאמת, העובדה שההכרזה מגיעה עם 'קבלות' בשטח מהווה בהחלט קריאת השכמה לכולנו....

• ממתי אתה לומד את ה'דף היומי'? ובעיקר מה קרה שהתחלת להבחן?

ברוך השם כבר במחזור הקודם זכיתי ללמוד ולעבור על הש"ס יחד עם רבבות אלפי ישראל לומדי ה'דף היומי', וכך גם במחזור הנוכחי. השנה במוצאי שמחת התורה במהלך ה'שטייעדיגע תורה' המסורתית בחצר קדשנו, לצד הדברי חיזוק בעניין 'קביעות עתים לתורה' הוסיף כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א וציין את חשיבות הלימוד בתכנית ומסגרת של לימוד וחזרות יחד עם מבחנים. כה שהחלטתי, הגיע הזמן להתקדם ולהצטרף למבחנים.

הרב משה ברוך זיכרון

**יש מי שניסה
לחזור למבחן
שמונה פעמים
ולא הצליח!?
שואל הוא בסער.
בכלל, אנשים
לא קולטים.
מרצה הוא את
משנתו הסדורה.
גם אני למדתי
שנים ב'דף היומי'
ולא חשבתי
לרגע שאני יכול
להצליח במבחן
שכזה. אך אחר
שהתעוררתי
ופתחתי את
העיניים, ראיתי
שיש...**

ביום ששי קמתי 'לפנות בוקר' ושיננתי 'בו ביום' את כל החומר. את הסיפוק והאושר שהרגשתי בכל הערב שבת ובהמשך בשבת, כנראה שלא אשכח לעולם...

• **נשמע מדהים מדי? מפטירים** אנו במלוא ההערכה.

נראה שנגענו בנקודה הנכונה. האמת, זה בוער לי מאוד, משתף הוא ברגשי ליבו. ובעצם אבקש מאוד לשתף ולהעביר את זה לכל הקוראים החשובים, ממשיך בלהט לובה. אני עובד קשה לפרנסתי. בפרט בחודשים כמו כעת שלפני החגים. אני עובד הרבה-הרבה שעות ביום. בתחילת החורף כשהצטרפתי למבחנים. חששתי מאוד. כל הזמן התלבטתי ופחדתי. אין סיכוי! למה אתה מתחיל? אך לבסוף זיכה אותי השי"ת והכרזתי לעצמי; אני קופץ למים. ברוך השם, מצהיר הוא בקול מאושר. לרגע אני לא מתחרט. אך זה אני רוצה להעביר ולהכריז; אם אני יכול. כל אחד יכול!

• **אולי יש לך זיכרון מצוין?** מנסים אנו להרגיעו.

יש לי ראש רגיל עד בינוני, אני פשוט משקיע לחזור ולחזור... המציאות הפשוטה תוכיח. יש מי שניסה לחזור למבחן שמונה פעמים ולא הצליח! שואל הוא בסער.

בכלל, אנשים לא קולטים. מרצה הוא את משנתו הסדורה. גם אני למדתי שנים ב'דף היומי' ולא חשבתי לרגע שאני יכול להצליח במבחן שכזה. אך אחר שהתעוררתי ופתחתי את העיניים, ראיתי שיש לימוד ויש לימוד;

יש לימוד של 'לצאת יד חובה'... כל אחד בחובותיו. ואז במידת מה, ובייחוד בזמני לחץ וכדומה, הלימוד נהיה כ'עול' שצריך לגמור עם זה. אך ברגע שאתה הולך להבחן על הלימוד. כל הלימוד עולה בדרגה. הידיעה וההכרה שבעוד חודש נעמוד במבחן על החומר, גורם לנו לא להתרשל, לא להמשיך הלאה בלי להבין כראוי, לסכם שוב את הסוגיא. כן בהמשך, החזרות על החומר נעשים קלים ביותר. מקבלים את הטעם ומרגישים בחוש את ההנאה ללמוד וללעוט שוב ושוב את מילות הגמרא, עוד קטע גמרא מתוקה, עוד פירוש רש"י...

• **במילים פשוטות. קבלת על** עצמך 'עול תורה'?

לא הייתי מעז להגדיר זאת ככה. הוא מוחה. אבל בכל מקרה, בהחלט קצת 'עול תורה'

קבלתי. פעם בכל הזמנים של חופשה קצרה מעבודה, יומי דפגרא וכדומה. היו עוברים וחולפים עלי בלי שום תכלית או תכנית מה אני עושה בזמן זה.

מאז, שהצטרפתי למבחנים החודשיים, אני מוצא את עצמי הרבה פעמים רץ מעצמי להתקדם בהספק המוטל עלי. כל ה'שבת קודש' התהפך ונעשה אצלי למשהו הרבה יותר גבוה ונעלה. יום, בו אני מתדבק ומתחבר יותר ויותר לתורתנו הקדושה. מציין הוא בסיפוק.

זאת ועוד, מרגיש הוא חובה להוסיף; אני יכול להעיד בפה מלא. היו לי כמה וכמה עניינים ד'מעיקין', חלק מהם עניינים קשים בהחלט, שהרבה זמן הייתי מסובך בזה והתקשיתי עם זה. בחודשים האחרונים בלי הרבה 'השתדלות' מצדי. הדברים באו על פתרונם לשביעות רצוני. אישית, מגלה הוא את הרהורי ליבו. נראים היו לי כהתגשמות דברי חכמינו זיכרונם לברכה. כל המקבל עליו עול תורה מעבירים ממנו עול... דרך ארץ.

• **מה תענה לחבר או מכר** **שיתעניין אצלך על ההצטרפות** **לתכניות הלימודים והמבחנים?**

קודם כל, אני יציע לו; רוץ מהר ותצטרף! אף שברור שאי אפשר להבין את הרגשותי עם כל האושר והסיפוק, עד שזוכים להרגיש את זה לבד! את הטעם הערב של הלימוד והחזרות החוזרות, ומי מדבר בכלל על ההרגשה מול דף מבחן המתמלא בחצי שעה בכתב ידך בסיכום שלושים דף גמרא המתמצת עמל ויגיעה של החודש האחרון... יש טעם מתוק יותר מזה? נשמע הוא תמה, לא מחכה לתשובה.

• **מה התכניות שלך לעתיד?** מעיזים אנו לשאול בסיום ראיון ממריץ שכזה.

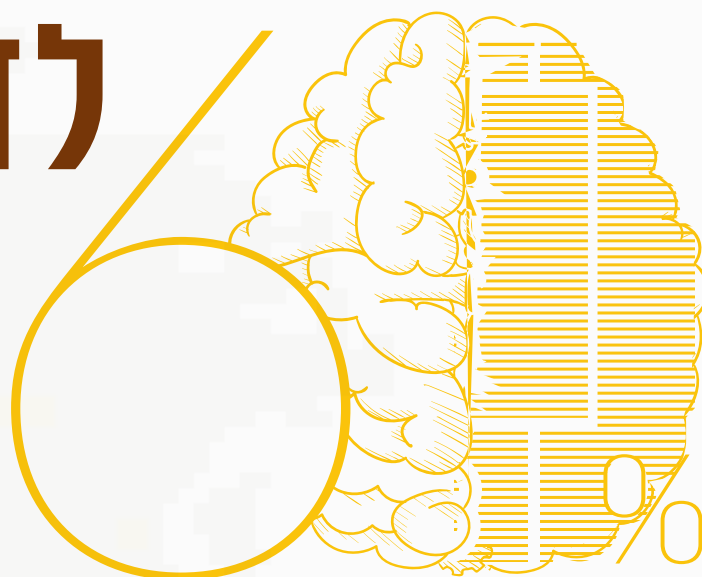
קודם כל, עוד חודש יש מבחן מסכם על 120 דף שנלמדו בשלושה חודשים האחרונים בצירוף עם החודש הבא. אני מקווה מאוד שאף העומס בעבודה ההולך ומתרבה בתקופה זו, אצליח להוסיף זמן לחזור שוב על כל הלימוד. לצד זה, אני מקווה ומתפלל שבמחזור הבא של ה'דף היומי'-בשנה הבאה אזכה להצטרף לתכנית 'קניין ש"ס' לזכות ללמוד לחזור ולדעת כל הש"ס כולה.

אישית, אחר הריאיון נראה לי; בהמשך דרכו בעקביות ובנחישות. בסייעתא דשמיא. הוא יצליח עוד להתקדם הרבה.... ■

לדעת

60%

מהחומר!

כל הש"ס-חלומו של כל יהודי, חייבים להצטרף לתכנית מוגדרת ולנסוע...

• מה קרה עכשיו? מנסים אנו להבין.

היה זה בחג הפסח בו קלטתי את המציאות שהורגלנו כבר אליה. לומדי ה'דף היומי' לא שוקטים על השמרים. הם ממשיכים כל הזמן במסעם בקודש, כשאף בערב פסח ממש, התחילו במלוא העוצמה בלימוד מסכת חדשה-בכורות. ואז הפנמתי. רגע האמת הגיע!

כבר חודשים ארוכים שאני עוקב אחר המדור הייחודי הזה. היה תורו שוב להפתיע ואף לשמח. בתחילה הייתי עובר בעין קפדנית לראות האם אכן התשובות של הנבחנים אכן הגיוניים וכדומה. אט אט חלחלה לי ההבנה הפשוטה. זהו הדרך הנכונה לרכוש ולדעת את הש"ס, אין דרך עוקפת. באם אני עדיין מתכנן להגיע ליעד החלומי-להיות יהודי של ש"ס. נשאר לי שתי ברירות, או להמציא דרך אחרת, או פשוט לעשות מה שהם עושים.

אם כן, מסייג הוא את עצמו. אין אדם מה שליבו חפץ. ואף אני איננו בטוח שתכנית 'קניין ש"ס' אכן מתאימה עבורי. כל אחד צריך להכיר את יכולותיו לפי המציאות בו הוא חי. אך להשתתף ולהבחן במבחן החודשי, נראה בוודאי לא מופקע למי שכישורנותו הוא בגדר הממוצע...

• פשוט התחלת ללמוד וניגשת למבחן?

קודם כל, כן. מה הבעיה?! משיב הוא בפסקנות. כשהוא מבאר את דבריו. כל אחד אחר לימוד כמה פעמים זוכר הוא את הלימוד. לצד זה, חייבים לזכור, יש משהו שלומד כל החודש, ואחר בסוף החודש הוא מחליט, אני הולך להבחן, שאז אף שהוא יכול להצליח, אך זה אינו דומה למי שמשעת הלימוד הוא יודע שהוא עומד להבחן עליה, דבר ה'מחייב', סליחה, חוזר הוא בו מיד, דבר ה'מזכה' אותך שאתה לומד כמו שצריך בלי אפשריות של 'מריחות' וכדומה.

לפנינו

בשיחה הרב י. מ. מחשובי אנ"ש קובעי העתים לתורה, שאך זה עתה נבחן בפעם הראשונה על המבחן החודשי, לשמוע ממנו ולהבין, למה הוא עשה את זה ובעיקר העיקרים; איך אנו יכולים לעשות זה.

• מתי התחלת ולמה? חוזרים אנו לנקודת הפתיחה.

אישית, מפתיע הוא. שנים לא הסתדרתי עם המושג לימוד ה'דף היומי', הרגשתי שזה לא זה. לימוד בקצב מוגדר, בלא אפשרות לעיין ברוגע ובנחת. גם כיום, אני משתדל מפעם לפעם לשבת וללמוד בקצב רגוע ולהיכנס לעומק הסוגייה, אך במציאות, באם שואפים אנו פעם לזכות ללמוד את כל הש"ס, ומי מדבר על 'לדעת את

כל אחד אחר לימוד כמה פעמים זוכר הוא את הלימוד... לצד זה, אינו דומה מי שמשעת הלימוד הוא יודע שהוא עומד להבחן עליה, דבר ה'מחייב', סליחה, חוזר הוא בו מיד, דבר ה'מזכה' אותך שאתה לומד כמו שצריך....

• איך אתה באמת עושה את זה?

קודם כל, כמו עוד רבבות אלפי יהודים אני לומד עם החברותא את הדף כשאני משתדל מאוד שזה יהיה לימוד ברוגע ובהבנה המקסימלית האפשרית בלימוד הראשון. אחר מגיע תורם של החזרות והסיכומים לזכור היטב את הלימוד.

• איך אתה מסכם את הלימוד?

ישנם הרבה דרכים לסכם את הלימוד, מטעים הוא. יש כאלו האוהבים ללמוד מתוך הסיכומים שיש כיום בהרבה מהדורות בגמרא וכדומה. אישית, הרגשתי צורך לחזור על הלימוד בשקלא וטריא וכך לזכור את כל מהלך הגמרא על בריא. בסייעתא דשמיא זכיתי ובמקום עבודתי לידי בקו-הייצור, עומד גם לומד ה'דף היומי', כך בזמני הפסקה קצרים שזה לא ח"ו על חשבון המעביד, אנו משננים את הדף של אתמול ואפילו של כמה ימים אחורה....

• מה אתם עושים באם אתם נתקעים, ולא זוכים להמשך? קוטעים אנו אותו מולהבים.

הנה, קולו מתלהט, כשהוא ממשיך. זה עוד רווח מהמבחנים, הרעיון של החזרה על השקלא וטריא לא היה עולה בדעתי בלא ההחלטה שאני הולך לדעת ולהבחן על הלימוד החודשי. אחר שכבר התחלנו ברעיון הנהדר של שינון וחזרה על הדפים, אני מרגיש בחוש, התקדמות אדירה בכל עניין הלימוד, כי בכל יום בגמר הלימוד, ב'אוטמט' אני עובד ובדוק האם מהלך הסוגיא ברור ומסוכם בראשי, למען נצליח

באמת לחזור על הלימוד. מסיים הוא באושר.

• ומה היה הציון שלך במבחן הראשון? הרבה פעמים, לוקח זמן עד שקולטים את סוג המבחן וכדומה.

לפני המבחן, חשבתי רבות, האם לגשת למבחן?! כמה אני כבר יצליח, אולי בחודש הבא. ואז החלטתי. את המבחן הזה אני עושה. וברוך השם, מציין הוא בגיל, במבחן הראשון כבר התקדמתי מ 0 לכ 60%. חזרתי הביתה וישבתי עם התשובות הנכונות ויצא לי שכנראה הציון יהיה באיזור ה 60% ואז קלטתי את גודל העניין. זה רק החודש הראשון שאני נבחן, וכבר זכיתי ו 60% מהחומר אני יודע! אשרי חלקי....

כמובן, ממחר הוא לציין, אני מקווה שבאמת אחר שקלטתי את סוג המבחן, שדלעתי זה סוג הסיכום הכי טוב שיש. השאלות כתובות באופן ברור וכל אחד רגיל שחזור על הלימוד שלש-ארבע פעמים יכול להצליח מאוד.

• מה תשיב לחבר/מכר המתעניין אצלך על הצטרפות למבחנים החודשיים?

מה השאלה?! מגיב הוא כלא מבין. אני ממליץ בחום לכל חבר ומכר להצטרף לרכבת לומדי הש"ס, ללמוד ולדעת את הש"ס. אישית, מסיים הוא בחן, אני מאוד מקווה שבאמת אצליח בלימוד ואזכה להצטרף למבחנים המסכמים של ה 120 דף, ואולי במחזור הבא אזכה אף להיות מהמאשרים בעם לומדי וחברי תכנית 'קניין ש"ס' הזוכים ללמוד ולדעת את כל הש"ס. ■

זכיתי ובמקום עבודתי לידי בקו-הייצור, עומד גם לומד ה'דף היומי', כך בזמני הפסקה קצרים שזה לא ח"ו על חשבון המעביד, אנו משננים את הדף של אתמול ואפילו של כמה ימים אחורה....

חייבים מסגרת בחיים!

בעל השיחה שלפנינו, **הרב הערש מיילך רובין** דווקא לא נבחן כל חודש על ה'דף היומי', הוא נבחן במסגרת 'אהבת תורה' וכן במסגרת 'דרשו' על הלכה ועוד. אך הוא מעביר תובנות מדהימות על התועלת האישית להצטרף למסגרת מבחנים.

שווה קריאה ומחשבה!

• אחרי זה, אתה ניגש למבחן?

אצלנו באמריקה המבחנים מתקיימים ביום ראשון ולא ביום שני כבארץ ישראל (בהמשך יתברר לי מאיפוא הוא יודע...). כך שיום השבת לפני המבחן מוקדש לגמרי לתורה, כשבשבת בלילה ואף לפנות בוקר אני יושב וחוזר שוב על כל החומר. לפעמים כשאני מרגיש בצורך לייטר חזרות, אני מקדיש יום-יומיים שכל רגע פנוי מוקדש ללימוד ולחזרות.

בנוסף, מעביר הוא כ'טיפ' מועיל להצלחה במבחן. אישית, לוקח לי עשיית המבחן כשלוש רבעי שעה, אך בביתי יודעים שבתכל'ס, מבחן נמשך כשעתיים ושלוש רבעי שעה. לפני המבחן אני מתיישב ועובר שוב כשעתיים על כל החומר דבר המסייע במאוד לסיכום ולזיכרון, כשאחר מגיע המבחן בו אני זוכה לעבור ולסכם את כל החומר החודשי במבחן בכתב המועיל במאוד לסדר את הלימוד למען יעמוד לזיכרון להלכה ולמעשה.

• מה הביא אותך להצטרף לתכנית המבחנים? חזרנו לנקודת המוצא.

שטף הדיבורים עם הברע'ן הנלווה שהגיע בעקבותיה הראה שהייתה זו שאלה במקומה. מרתק ומעשיר, ובעיקר מעשי ונוגע לכל אחד;

לפני שנים התעוררתי והצטרפתי ללגיונו של מלך נבחני ויודעי ההלכה. אך האמת, שאפילו לא ידעתי לשער את העוצמה שבדבר.

• ממתי התחלת להבחן? התחלתי להתקדם איתו בשיחה.

זה שנים שאני משמש בקודש כמלמד בתלמוד תורה, כך שאני חוזר הביתה אחר היום לימודים די מותש ועייף. אך ברוך השם בכל השנים אהבתי ללמוד, וכך הייתי לומד עצמי כסדר ב'משנה ברורה'. במחזור הקודם הצטרפתי לסדר ה'דף היומי' בהלכה' כשבמחזור הנוכחי זכיתי והצטרפתי למבחנים החודשיים כסדר...

• מהו תכנית הלימוד והחזרות?

קראתי את השיחה המפעימה עם הרב משה ברוך זיכרמן מאשדוד, מתלהב הוא בדברו, הזוכה להבחן כל חודש במבחני ה'דף היומי' על 03 דפים גמרא! כשעד השבוע של המבחן הוא כבר עובר ולומד את החומר החודשי, והשבוע האחרון מוקדש לחזרות. זה מה שאני כבר עושה כמה שנים. מכריז הוא בגיל. כל החודש אני משקיע בלימוד כסדר עם החברותא כשאנו מתקדמים בקצב קצת יתר מהר.

השבוע האחרון לקראת המבחן מוקדש לחזרות נוספות לסיכום ולזיכרון הלימוד. כשקראתי את הכתבה התמלאתי באושר מיוחד, יש עוד יהודי בצד השני של העלם, הלומד באותו סגנון וסדר. אם כי, הוא לומד גמרא, ואני הלכה, אך מבחינת הרעיון, שנינו משקיעים באותו מהלך לזכור ולדעת את מה שאנו שלומדים. זה משהו אדיר. מפליט הוא בסיפוק.

תוך תקופה די-קצרה קלטתי שמהו רציני השתנתה אצלי. מהגישה של 'צריכים ללכת ללמוד', זה נעשה אצלי 'למצב' שאני רץ ללמוד...

לא נהייתי 'מתמיד הדור'. ממחר הוא להרגיע אותי. אך העול תורה העצמי שנכנסתי אליה. שינה לי את כל הגישה של לימוד התורה. זה נעשה עול אישי שלי וממילא, הוא מתחייב; הסיפוק האדיר זה גם שלי!

כיום, מציין הוא בלחש מה, כבר לפני תחילת לימוד הלכות עירובין הצטרפתי ללימוד מסכת עירובין במסגרת 'אהבת תורה', והאמת, הוא שחק. אני כבר מרגיש ממש; 'עם האוכל בא התיאבון'. מצד אחד אני מרגיש עצמי מאושר עד ה'אוורסט', כשמצד שני אני שואף ומשתוקק למצוא עוד זמן להתקדם, ללמוד ולדעת עוד...

לכמה רגעים נסחף ובקול לוהט השמיע בקול אנוש את רגשי לב יהודי השמח ומאושר מדבקותו לתורנו הקדושה; זכיתי לפני כמה שבועות להשתתף בשבת המיוחדת בסטמפורד שבקונטיקט. היה זה שבת מעין עולם הבא ממש. נשמע הוא מתענג על המילים. אלפי יהודים עמלי תורה מכל רחבי ארה"ב וצפון אמריקה, ובראשם מרנן ורבנן גדולי הדור שבתו יחד לשבת עם אלפי לומדי ונבחני דרשו. אך אני אגע כעת רק בנקודה אחת ויחידה;

היה זה בשעה 3:00 לפנות בוקר צעדתי לעבר הבית המדרש הגדול. היה עלי להשלים חזרה על עשר דפי גמרא בעירובין לקראת המבחן הקהילתי ביום ראשון. פתחתי את הדלת מעדנות, את המראה הלז אני מקווה לא לשכוח לעולם. מצהיר הוא נלהב;

המקום; סטמפורד שבקונטיקט. הזמן; ליל שבת 3:00 לפנות בוקר. בתוככי בית המדרש המואר ישבו להם שלשה בעלי בתים ולמדו בשלהבת אש קודש הוגים בתורת השם לפנות בוקר -שעות ספורות אחר סיום סעודת ליל שבת... בשש בבוקר כבר היה הבית מדרש מלא בלא שום גוזמה אך את המראה הנהדר של שלש בעלי בתים הוגים בתורה בשלש לפנות בוקר, אקווה שאזכור זאת לתמיד.

ובזכות מה הם זכו לכך?! שואל הוא אותי רטורית בהמשיכו; לי זה ברור ופשוט. אחר שנכנסים למסגרת לימוד עם מבחנים מדרבנים, פתאום מגלים כוחות פנימיים להצליח לעמוד במשימה ובעיקר להתחבר באמת לתורתנו הק'.

אל תסמכו עלי. מנצל הוא את הבמה החשובה לפנות לרבבות הקוראים החשובים. לכו ותבדקו! מי הם שלעולם לא יפספסו ויוותרו על השעה הקבועה לתורה ועל זמני הלימוד שלהם. לא משנה, באם יהיה ערב תה, דינר יוקרתי או כל אירוע אחר בקהילה וכדומה. ברגע שיש מחויבות אישית, כבר מוצאים את כל הדרכים לעמוד מול היצר ולשמור על הקביעות בתורה. אך באם לא, זה ממש 'פרוץ מרובה אצל העומד'...

• בכל אופן יש שמחות במשפחה, נסיעות וכדומה, איך מצליחים לעמוד במשימה בהצלחה? מנסים אנו לאתגר אותו.

זכיתי ברוך השם ואני כבר באמצע נישואי הילדים שיחיו. מניסיוני האישי הנראה בשטח ממש אני יכול להעיד. כמו הרבה יהודים נצרך אני 'לגלגל' כספים עקב השמחות ברוך השם כן ירבו. בדיוק לאחרונה סיפרתי בשיחה בביתי, שלאחרונה קלטתי שמעת הצטרפתי למבחנים החודשיים, הרבה דברים כמו השגת גמח"ם וכדומה שבעבר לקחו לי הרבה זמן, וכן כיום אני מבחין בחברים וידידים המתקשים בהשגת 'ערבים' וכדומה, הרי משום-מה, בדיוק אצלי זה נעשה במהירות ובקלות.

בדרך צחות, משמיע הגיג שעלה במחשבתו. חז"ל אמרו 'כל המקבל עליו עול תורה מעבירין עול דרך ארץ', העניין הוא גם להיפך; כמו שהיום בעידן המאצינג באם רוצים להצליח ב'דרך ארץ' קובעים יעד ולפי זה עובדים קשה עד שמצליחים ואז שמחים ומאושרים שהצלחנו, כך גם בלימוד התורה. אי אפשר להסתפק כבעבר, כמה

לכו ותבדקו! מי הם שלעולם לא יפספסו ויוותרו על השעה הקבועה לתורה ועל זמני הלימוד שלהם. לא משנה, באם יהיה ערב תה, דינר יוקרתי... ברגע שיש מחויבות אישית, כבר מוצאים את הדרכים לשמור על הקביעות בתורה. אך באם לא, זה ממש 'פרוץ מרובה אצל העומד'...

הרב רובין

זה משנה את האדם לגמרי... מתלהב הוא באומר ובקול. זה ממש מחייה את האדם... פתאום, אנשים פשוטים כמוני הטרודים על המחיה ועל הכלכלה, מוצאים את עצמם רצים לבית המדרש להספיק לעמוד ביעד החודשי!

ראשון ממונטריאול עד לניו-יורק, אין סיכוי שאצליח להתכונן כראוי ביום ראשון למבחן. כמובן, ממהר הוא לציין: לקראת שבת קניתי במיוחד 'משנה ברורה' מהדורת כיס, כך בזמנים שבין לבין במשך השבת הוצאתיו מהכיס והמשכתי בסדרי החזרות... למעשה. בסייעתא דשמיא צץ לי רעיון מעניין אבל העיקר, מעשי. נשארתי ביום ראשון במונטריאול, שם אף השתתפתי ועשיתי את המבחן. בהמשך, אחר המבחן; יצאתי לדרך לביתי!

בהמשך התברר לי, מוסיף הוא ברגש; שהנסיעה עד לניו-יורק ארכה ביום ראשון כשתיים עשרה שעות עקב עומס אדיר בכבישים בגלל החופש של 'יום ראשון', כשאני עשיתי את הנסיעה בשש שעות בלבד!

מבחן בארץ ישראל. זכיתי לשהות ב'ימי בין הזמנים' בחודש מנחם-אב האחרון בארץ ישראל. היה זה יום ששי וידעתי שהפעם אין לי את השבת שלפני המבחן לה אני רגיל בעירי. בשעה 2:00 קמתי והתיישבתי בבית המדרש לכחמש שעות לימוד וחזרה כוללת על הלימוד החודשי. אחר תפילת שחרית מרוממת ובווערת ניגשתי למוקד המבחן בירושלים ומילאתי את המבחן. רק אשאר לך לחשוב, לאיזה שבת קודש מרוממת בירושלים בצל-הקודש, זכיתי אחר הכנה מרוממת שכזה... מסכם הוא בגיל.

- **מה תענה לחבר או מכר שיתעניין אצלך על ההצטרפות לתכניות הלימודים והמבחנים? שואלים אנו לקראת סיום.**

זה משנה את האדם לגמרי... מתלהב הוא באומר ובקול. זה ממש מחייה את האדם... פתאום, אנשים פשוטים כמוני הטרודים על המחיה ועל הכלכלה, מוצאים את עצמם רצים לבית המדרש להספיק לעמוד ביעד החודשי!

ועדיין לא הזכרתי את תחושת האושר והסיפוק אחר מילוי מבחן בהצלחה. הידיעה וההרגשה שקנינו עוד עשרה דפי משנה ברורה שנעשו שלנו וחלק מאתנו... לא נראה שיש מי שיצליח להסביר את זה. צריך לטעום את זה לבד. וזה שווה! מעיד הוא מניסיון. ■

שיילך הרי טוב. רק צריך לקבוע יעד אישי המתאים לנו ואז לעמוד ולעבוד עד ההגעה ליעד.

בכלל, ממשיך הוא לגלות את צפוני ליבו. כיום, אני זוכה ברוך השם לקום כל יום ב 4:00 לפנות בוקר אני יושב בביתי או בבית המדרש ולומד ברוגע ובנחת. לי יש חופש כל יום. מצהיר אני בביתי מזמן לזמן. כל יום לפני היציאה לעמל וטרדת היום, אני נהנה מחופש אמתי בלימוד מענג ומספק שרק לימוד התורה יכולה להביא. זאת ועוד, בשבת בבוקר מהווה עבורי זמן להשלמות. להשלים את החזרות למבחן או לסיים ללמוד הפרשה או להשלים חזרות על סדר הגמרא. אני מרגיש לפעמים בגשתי לתפילה שחיסלתי את כל חובותי, אני רגוע ומאושר. ממש כפי שצריך להיות בשבת 'מנוחת מרגוע' בלי שום עול וטרדות...

- **בכל אופן, זה לא כזה קל כפי שאתם מספרים, נדרש לזה הרבה עמל ומסירות? מעוניינים אנו לשמוע את הסיפור משני הצדדים.**

בוודאי! מרים הוא את קולו. אולי לא הדגשתי מספיק. כדי להצליח לעמוד בזה נדרש ונצרך מסירות ועקביות בלא שום וויתור. צריך פשוט לשנות כיוון לחיים. צריך כל הזמן להתאים את מרוץ החיים לעמידה בתכנית הלימוד והמבחנים ולא להיפך...

כמשל, הוא מציין; בשנה האחרונה ביום המבחן חגגנו שמחת 'וואכט-נאכט' אצל בני שיחי' בעיר ליקוואד. בתכנון הזמנים נלקח כל הזמן בחשבון האם אספיק להבחן כרגיל בעירי או שנצא מוקדם ואבחן שם... אולי ישנם אנשים שזה נראה להם קצת מוגזם וחופץ מהפרופורציות, מציין הוא כמישהו החי בעולם-הזה. אך לאלו הרוצים באמת להמשיך להצליח, זה כבר נראה טבעי ואפילו נעשה לפעמים מאליו. לבקשתנו ולתועלת הציבור, הסכים לשתף אותנו באנקדוטות מעניינות;

מבחן במונטריאול. לפני כשנה וחצי זכינו וכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א הגיע ל'מסע הקודש למונטריאול, כשאנו זכינו לנצל את ההזדמנות לנסוע להסתופף בצל הקודש. די-מהר קלטתי שבאם אחזור ביום

מאמר חובה למי שעדיין לא התחיל!

ח' טבת תש"פ
PM 00:00:00

דף היומי

לפני חצי שנה לא העלה בדעתי הרב יצחק משה פראנק שהוא ייבחן על לימוד ה'דף היומי' במבחן על 30 דף כל חודש! נעת לאחר כמה חודשי הצלחה. אחר שהתקשר להעביר את תודתו על השיחות המיוחדות עם נבחני תכנית 'קניין ש"ס' החשובים שהעבירו והעשירו מפרי ניסיונם המוצלח את דרכם בלימוד וזיכרון הש"ס, כשכיום זוכה גם הוא להצטרף לדרכם ללמוד ולזכות לידיעת הש"ס המשכנו איתו בשיחה המעניינת והמרתקת המובאת כאן לפניכם.

וכמה אפילו נבחנים ב'קניין ש"ס'... בהמשך הכרתי עוד חברים הנבחנים במסגרות שונות הקיימים אצלנו כמו 'אהבת תורה' וכדומה. תחושת ההחמצה שעלתה בליבי לא נתנה לי מנוח ואז הגעתי למסקנה. לא עוד! אני מתחיל להבחן על ה'דף היומי'.

מה וכיצד? מתי זה קרה?

זה אחד מהנסים שהיה לי. נשמע חיוכו המאושר גם דרך הטלפון החוצה ימים ויבשות. החלטתי יום אחד. נגמרו המשחקים. אני לא מחכה לכלום. לא למחזור הבא. לא למסכת חדשה. ואפילו לא לחודש הבא. באותו חודש כבר ניגשתי למבחן. ידעתי מראש שאני לא אצליח לגמרי במבחן, כי התכונתי רק לעשרים דף מתוך שלושים. אך למעשה, רק כך יכולים באמת לתפוס את הכיוון והסדר של המבחנים.

בהמשך, סיימו את מסכת מנחות והתחלנו

עד שזכיתי להגיע לפשט הנכון והמתוק!?

אך, כדרך העולם, החיים רצים והולכים, בכלל, הוא מטעים. נראה לי, שלרוב, הציבור שאינו משקיע כסדר לחזור על הלימוד ואינו משתתף במבחנים, זה מגיע אצלם פשוט מחוסר ידע והבנה. משום מה יש איזה רושם שגוי כאילו עשיית המבחנים וידיעת החומר החודשי הוא דבר של 'על מנת שתעלה לרקיע', וזה בכלל לא כך. צריך רק להתחיל...

באמת. מה קרה לאחרונה שהתחלת? אנו רוצים להבין את הסיפור.

בחודשים האחרונים, התוודעתי וקראתי את הראיונות המחכימים והמפעימים עם נבחני תכנית 'קניין ש"ס' החשובים, כשיחד עם זה פתאום התחלתי לקלוט ולהבחין בעוד ועוד חברים המתקדמים בלימוד וידיעת התורה. כל אחד בדרכו הוא; זה נבחן על ה'דף היומי'

איך הכל התחיל?

לפני יותר משש שנים עם ההתחלה הנלהבת של רבבות אלפי ישראל במחזור החדש של לימוד ה'דף היומי' זכיתי והצטרפתי ללימוד בקביעות. מעבר לשעות בהם אני זוכה להגות בין כותלי הכולל, שמרתי בעקביות בלי פשרות על הלימוד היומי בלי ויתור ותירוף עד שברוך השם זה נעשה אצלי כחלק אורגינלי מסדר היום. כל יום מתפללים שלש תפילות ביום וכך כל יום לומדים לפחות את הדף, בימים הרגילים כמו בימים העמוסים של ערב פסח וכדומה.

אך, במבחנים לא השתתפת?

האמת, הוא משתף. לא פעם, בייחוד בימים שבהם היה דף מורכב, שהצטרכתי להתאמץ עד שזכיתי להבינו על בוריו, עברה לי מחשבה מכאיבה. מה יהיה עכשיו עם הדף. בפעם הבא כבר לא יהיה זכר מכל העמל והיגיעה

את מסכת חולין, כשברוך השם, כיום, אחר כמה חודשי השתתפות במבחנים אני מרגיש שנכנסתי כבר די טוב לעניין, הלימוד נעשה ביתר בהירות, וכן גם במבחנים אני שולט יותר טוב בחומר וממילא גם ההצלחה...

• מהו סדר הלימוד והחזרות? עוברים אנו לשאלה המעניינת ביותר את הציבור.

לא נראה לי שאני יכול לענות על השאלה, הוא מצטנע ומתחמק. אלו הזוכים ונבחנים בתכנית 'קניין ש"ס' יש להם עבר עשיר ובעל ניסיון של עשרות-עשרות מבחנים ואפלי דפים המעידים יותר מהכל, שהדרך מוכחת ומצליחה. אני די חדש על הכביש, בקושי יצאתי לדרך. כך שאני בהחלט בודק את עצמי כל הזמן, ומנסה בכל תקופה את סדר הלימוד והחזרות, בניסיון לראות, מהו הדרך והתכנית הכי טובה והאידיאלית בשבילי.

בכל אופן, אחר הבקשה החוזרת, הוא משתף; בעיקרון בכל יום אני לומד ארבע פעמים את החומר, פעמיים לאט ובבהירות ועוד פעמיים במהירות. כשהסדר הוא כך. לפני תפילת שחרית יש לי חברותא ללימוד הדף ברוגע ובהבנה, כשבערב לפני, אנו עוברים במהירות כעשרים דקות על הדף גמרא כהכנה למחר. כך כשאנו מתחילים בלימוד הקבוע, יש לנו כבר את הרקע הנדרש, מהי הסוגיא ולהיכן חותרת הגמרא, כשכל הלימוד נעשה ברמה הרבה יותר גבוהה ומובנת. בהמשך, אני עובר שוב על הדף ברוגע וביישוב הדעת, כשבערב אני מגיע לחברותא הוותיק ואיתו אני לומד כרגיל את ה'דף היומי' כבשנים הקודמות במהירות יחסית.

בנוסף, אחד מהדברים המקשים על הרבה לומדים, הוא שמטבע הדברים צצים ומתעוררים הערות ואי-הבנות במהלך הלימוד, דבר שעוצר את השטף וההתקדמות. לכך כל הערה או שאלה הצריכה להבנה אני רושם את זה מיד ב'מחברת'. כה גם, אף כשהצלחתי להגיע לתירוץ מקובל, אני מעלה את זה על גבי הכתב באופן מובן בקיצור. כך שבחזרות כשרוצים להיזכר מה היה קשה או מה היה התירוץ. הכל מונח לפנינו.

• כן. אבל זה מספיק למבחן החודשי על כל החומר? אנו מתעקשים להבין.

קודם כל. הוא מפתיע אותנו. זה לא מופרך, בלימוד טוב של ארבע פעמים יחד עם הבנה ברורה בגמרא. אפשר לגשת למבחן המסכם על החומר החודשי המועיל לסכם ולרענן שוב את כל החומר, אף שאולי הציון לא

יהיה כל כך מרשים.

בכל מקרה, הוא מציין, כפי שהקדמתי. עניין החזרות וההכנות למבחן, עדיין לא סגורים אצלי, כשאני בודק כל הזמן איך אני מצליח יותר. אך מה שאני כבר עושה כמה חודשים הוא שלפני המבחן החודשי, אני משקיע במשך יומיים ולפעמים אפילו הצלחתי ביום אחד, לעבור שוב על כל החומר החודשי.

כמו כן, אני מחפש דרכים לסכם כמה שיותר את הלימוד. למשל הוא מציין רעיון שהבחין בדרך-אגב אצל לומד אחר. בסוגיות מורכבות של כמה וכמה שיטות ואופנים, אני פותח גמרא "ארטסקרול" ('שוטנשטיין' בא"י) וכדומה, שם יש טבלאות לסיכום הסוגיא. אני מעתיק את מבנה הטבלה ואני

הרב יצחק משה פראנק

נראה לי, שלרוב, הציבור שאינו משקיע נסדר לחזור על הלימוד ואינו משתתף במבחנים, זה מגיע אצלם פשוט מחוסר ידע והבנה. משום מה יש איזה רושם שגוי כאילו עשיית המבחנים ידיעת החומר החודשי הוא דבר של 'על מנת שתעלה לרקיע', וזה בכלל לא כך. צריך רק להתחיל...

יושב וממלא את הטבלה כפי הנראה לעיני, ורק לאחר מכן אני בודק האם סיכמתי טוב. רעיון זה מסייע לי לסכם את הסוגיא באופן ברור ומתמצת. לא מסתיר הוא את התלהבותו.

בנוסף, הוא מתוודה, אין מה לומר. אכן בחודשים האחרונים, הרבה זמנים באמצע השבוע או בימי ששי ושיבת שהיו בלתי מנוצלים נוספו אצלי בקודש ללימוד וחזרות, כשאני מרגיש שנכנסתי וקיבלתי עול תורה כפשוטו. ללמוד ולדעת.

• מה תענה לחבר או מכר שיתעניין אצלך על ההצטרפות לתכניות הלימודים והמבחנים?

ראשית כל. חשוב לי להדגיש ולהבליט. אפילו מי שאין ביכולתו להבחין על הלימוד. כדאי מאוד להצטרף ללימוד יומי קבוע. אין כמו הצטרפות למסגרת לימודית קבועה. אפילו חברי כמוני הזוכים ליישב באוהלה של תורה במשך היום, גם הם ירוויחו הרבה מהצטרפות לתכנית שכזו. מאז שהצטרפתי ללימוד ה'דף היומי', קבלתי עוד חיבור פנימי ואמיתי לתורה הק'. מהסיבה הפשוטה;

כיום, יהיה זה איזה יום שיהיה. ערב יום כיפור או ערב פסח עם ההכנות לחג. אני נזכר עכשיו, נשמע הוא מתלהב. היה זה צהרי יו"ט ראשון של פסח כשאנן בחוץ לארץ מגיע לקראתנו עוד ליל שימורים בעריכת 'ליל הסדר' השני. הבית המדרש היה מלא בלומדי הדף, שהקריבו מעצמם ובאו לבית המדרש לשמור על קביעתם בתורה!

ולעצם השאלה; אין בכלל ספק. הוא פוסק בחדות. חבל על כל יום! כל עניין ההצטרפות לתכנית המבחנים של 'דרשו' זה לא רק הסיפוק של ידיעת הלימוד וההרגשה של התקדמות ורכישת קנייני נצח בתורתנו הקדושה. רק כל הלימוד נעשה משהו אחר. זה נעשה לימוד שעל מנת לזכור. ובכלל, הוא מוסיף בחיור. מאז שהצטרפתי לתכנית המבחנים, התאמצות בהבנת הלימוד נעשה הרבה יותר קל, כי זה כבר לא עוד 'לימוד חד פעמי' זה משהו שבעזרת השם יישאר איתנו לנצח...

• לסיום, כבעל ניסיון, מבקש הוא לנצל את הזדמנות לפנות לכלל הקוראים החשובים בקריאה של חיבה!

הצעת פז לפניכם. אל תהססו. אל תישארו מאחור. תשקיעו עוד קצת בחזרה על הלימוד וסיכומיו. היכנסו לאחד ממוקדי המבחנים הפרוסים בכל רחבי העולם היהודי, והצטרפו לגיונו של מלך המאשרים בעם! ■

חלק ב'

כתבות
למטיבי
לכת
בלבד!

להיות 'יהודי' ש"ס'

המחויבות אליו לאורך זמן.

'קנין ש"ס' עובדת עם שיטה מאוד פשוטה ומאוד חכמה. לומדים כל יום דף אחד חדש, לפי סדר הלימוד של 'הדף היומי' על הש"ס הבבלי. כל יום דף אחד... רק אחד. במקביל חוזרים גם על הדפים של הימים הקודמים, ושל המסכתות הקודמות, את חלקם בחזרה יסודית ואחרים בחזרה מהירה שמטרתה לשמר את הנלמד בזיכרון. לאחר מכן מתחלפות המסכתות, אלו שכבר למדנו באופן יסודי נלמדות עתה באופן מהיר יותר, ואלו שפחות השקענו בחזרה עליהן עד כה, מקבלות עכשיו את הדגש. קיימות שיטות שונות של חלוקת החזרה, וכל אחד בוחר לעצמו את האופן המתאים לו, אך הצד השווה שבכל השיטות, ושמשותף לכל המשתתפים

ומקדישים את כל כולם אך ורק לנושא הזה. אחרת, איך אפשר לזכור כ-2,800 דפי גמרא על בורים? זה לא בשבילנו...

ככה זה אצל כולם.

נכון?

אז זהו, שלא.

בתוכנית 'קנין ש"ס' של 'דרשו' נבחרים, שימו לב, מאות אברכים! מאות אברכים שבהשקעה של מספר שעות ביום, אצל חלקם אפילו פחות מכך, הופכים להיות 'ש"ס יודין' – 'יהודים של ש"ס'.

וכשאנחנו מדברים על 'אברכים', אנחנו לא מתכוונים לגאונים שרמת המשכל שלהם היא בקצה העליון של הסקאלה. מדובר באברכים עם כישרונות סבירים ורגילים, חלקם מוכשרים יותר וחלקם מוכשרים פחות. המפתח להצלחה אינו טמון בכישורים השכליים, אלא בעיקר באופן הלימוד ובמידת

אחת הסיפיות המרכזיות בחייו של כל יהודי שומר תורה ומצוות היא לדעת את הש"ס. כל אחד מאתנו, חושב על זה לפעמים, מדמיין את עצמו שוקד על התורה לילות כימים, דף אחר דף, מסכת אחת ועוד אחת, עד שהוא זוכה לסיים את הש"ס כולו, ואף לזכור כל דף, כל עמוד, כל דיבור המתחיל ברש"י ובתוס'. חלום!

אבל כדרכם של חלומות, גם מהחלום הזה אנחנו מתעוררים עד מהרה, וכמו כל החלומות האחרים, גם הוא מתפוגג לו ונשלח לאחסון ממושך אי שם יחד עם שאיפות רבות אחרות שנטועות בנו, ולעולם לא נגשים אותן.

לדעת את הש"ס, אנחנו אומרים לעצמנו, זה עניין של גאונים מופלגים או שקדנים באופן קיצוני. אנשים שבאמת נוטשים את כל הדברים האחרים בחיים,

בתוכנית הוא המחויבות היומיומית, כשמאמר חז"ל 'אם תעזבני יום, יומיים אעזבך' מקבל משנה תוקף.

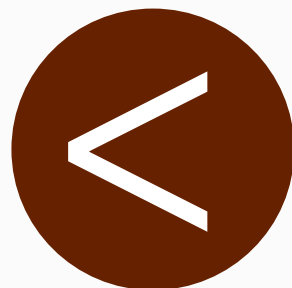
סדר המבחנים ב'דרשו' גם הוא מסודר מאוד: אחת לחודש עורכים את המבחן הרגיל של כל נבחני 'הדף היומי' ב'דרשו'. פעם בארבעה חודשים מתקיים

מבחן מסכם על 120 דף, ופעם בחצי שנה מתקיים מבחן על כל דפי הש"ס שנלמדו מאז תחילת המבחן ועד כה. המבחן הראשון הוא על כ-180 דף, הבא אחריו על כ-360 דפי גמרא, עד המבחן הגדול שייערך בימים אלו עם סיום הש"ס, שיתפרש על 2,711 דפים.

זה נשמע בלתי אפשרי, אנחנו

יודעים. דווקא בגלל זה החלטנו להביא לכאן ציטוטים נבחרים מתוך מבחר שיחות עם חברי ולומדי 'קנין ש"ס', כשהם מספרים ומאירים לנו מהדרך האישית שלהם, על התקוות, החששות והשיטות שפיתחו בעצמם או שלמדו מחבריהם כדי להצליח ולעמוד במשימה הכבירה שנטל על עצמו.

• איך הכל התחיל?

הרב יהושע פרקל:
האמת. הוא מתחייך. פשוט מקנאה. היה זה לפני כששה שנים בימי בין הזמנים בחודש אב, ישבתי

ב'שיבת הר"ן' בעירנו ומול עיני נגלה מראה אדיר, שמעולם לא ראיתי. בשקט ובלא רעש הבחנתי בהם נכנסים אחד-אחד, ניגשים לוקחים ערימת דפים מאוגדת ובמלוא הרצינות מתיישבים ומתחילים למלא...

"מה זה?" התעניינתי אצל ידידי ומכרי הרה"ג חנוך חיים ורטהיימר שאגב אציין, הוא ממשיך ונבחן גם במחזור זה כשהוא כבר התקדם ונבחן גם על תוספות! בכל מקרה, ראיתי אותו ישוב ובמלוא המרץ ממלא את הטפסים... "המבחן המסכם על כל הש"ס" הייתה התשובה המחויבת שהביעה את האושר והסיפוק אותו הוא חווה ברגעים אלו בהם יושב הוא ועובר יחד עם שאלות המבחן על כל הש"ס.

שבתי לאחר רועד בגופי ונפשי, נזהר כמאש להפריע לחברי לעבור על הש"ס, אך השאלה "מתי אנוכי אעשה לביתי?" עלתה וצעקה לי במלוא עוזו. לא מצאתי לנפשי מנוחה. בהמשך עם תחילת המחזור החדש ב'דף היומי'. ידעתי גם ידעתי. באש ובמים, הפעם אני בפנים. אני משתתף ונכנס לתכנית 'קניין ש"ס', גם אני רוצה כבר לדעת את הש"ס.

הרב חיים שאול לוריא: עם תחילת המחזור האחרון ניגשתי ונבחנתי על החומר החודשי, אחר כפי שציינתי בראש דברי, מבחן גרר בעקבותיו מבחן נוסף, כידוע שמצוה גוררת מצוה ושכר מצוה מצוה. עד אחרי ארבעה חודשים שאז הגיע העת למבחן על 021

דף. בתחילה חשבתי שזה מדי גדול עלי, אך אחר פליאת ידידי הרב דוד דירנפלד שליט"א; כיצד תיתן להזדמנות שכזה לחמוק מידך? הרגשתי חובה להשתתף, כך שכבר נהייתי ממוכר לטעם המתוק והסיפוק של ידיעת החומר, כשברוך השם למבחן הבא כבר לא הייתי צריך לתמריץ.

לאחר כשנה, והנה, 'קנין ש"ס-כל חצי שנה נבחנים', במבחן הראשון על 210 דף, לאחר מכן על 390 וכן בהמשך, המספרים עולים ל 1000 - 2000 אודה ולא אכחיש. אני כבר התייאשתי מראש, מי יעלה את ההר הזה? אך בדבון חברים ובעיקר בני ביתי שטענו לי, ובצדק, מה יש להפסיד? תנסה ותראה... הודו להשם, כנראה גם בזכות התפילות, קבלתי ציון מחמיא, ומכאן נכנסתי למסלול ובהילוך גבוה...

הרב משה שלמה זילבר: את ההכרת הטוב, אני חייב לאחי הרה"ג ר' אהרן הזוכה כבר להבחן בפעם השנייה על כל הש"ס, מקדים הוא בחום. היה זה בתחילת המחזור הקודם, כשהייתי אברך צעיר לאחר החתונה. אז הותחל במחזור חדש בלימוד ה'דף היומי', אני שנפשי חשקה לזכות לעבור על הש"ס התחלתי בלימוד לפי סדר ה'דף היומי', כשאז סיפר לי אחי שכבר היה חבר ב'דרשו' מאז תחילת המבחנים באמצע המחזור הקודם, שהוא מצטרף לתכנית 'קניין ש"ס'...

האמת. לא הבנתי אותו. מספר ר' משה שלמה. איך יש ביכולת להיבחן בפעם אחד על אלפי דפי גמרא, כך, שהצטרפתי לתכנית הרגילה של המבחנים החודשיים, דבר החשוב מאוד לכשעצמו, כשכל הלימוד קיבל, הסתכלות אחרת, רצינית ומעשית. כל חודש הייתי לומד את החומר לפחות ארבע פעמים, ואחר הייתי ניגש למבחן החודשי. הודו להשם, בתחילת המחזור הנוכחי, זכיתי והצטרפתי בסייעתא דשמיא, למסגרת 'קניין ש"ס'...

הרב מנדל פ.: האמת שכל ההתחלה הייתה בטעות ממש. היה זה התחלת המחזור הנוכחי ב'דף היומי' עת שהייתי בחופש בגליל.

הוא כאמור, לזכות לדעת את הלימוד ע"י השינון והחזרות כסדר, כשהמבחנים מהווים כ'מחייב' וגורם מדרבן. בנוסף, הוא ממשיך, הרי מובא בקידושין לא. שנדרש מאתנו "שהיה דברי תורה מחודדים בפיך. שאם ישאל לך אדם דבר אל תגמגם ותאמר לו, אלא אמור לו מיד". מתי זה יוצא ששואלים אותנו? שואל הוא רטורית. אך באמצעות ההשתתפות במבחן אנו מתוודעים לעצמנו האם אנו אכן כבר עומדים במצב האידיאלי הנדרש מאתנו.

הרב צוריאל פטרובר: ההבדל הוא שמים וארץ, נשמע הוא מחויך, כשהוא מסביר בבהירות: ההבדל בהשקפה בלימוד, בין מצב בו אתה יודע שתיבחן על הלימוד לבין לימוד בלי מבחן, אינו גדול מאוד, כמה אחוזים בודדים ממש, אך ההבדל בתוצאה גדול עד למאוד. בלימוד רגיל, אתה מתייגע עד שאתה מבין את הלימוד, אך אחר אתה בולע את זה וממשיך, אך כשאתה משקיע עוד כמה דקות בודדות ואתה מסכם ומחדד את הלימוד, מה בדיוק היה פה, הרי כל הלימוד 'עולה ברמה' גם בהבנה ובעיקר בזיכרון הלימוד.

אני זוכר, מציין הרב פטרובר, כשהרב עזרא ישראלי רצה לדרבן אותי להצטרף לנבחנים, הוא סיפר לי שהיו כבר מספר פעמים בהן הוא הוכיח למגידי שיעורים מנוסים בדף היומי, שעל אף שלכאורה הם שולטים בחומר ויודעים אותו על בוריו, בכל זאת אין להם את הידע המספיק לעמידה בהצלחה במבחני דרשו, והסיבה לכך היא כפי שאמרנו, שאינו דומה לימוד רגיל, ואפילו כשהוא ברמה גבוהה הנצרכת לשם מסירת שיעור, ללימוד לקראת מבחן, כשעושים מאמצים מיוחדים להכניס לראש את המידע באופן מסודר.

הרב שמעון בקר: ברור, מקדים הוא נחרץ, אי אפשר להצליח בשיטת 'מצליח', כן או לא. אחרי שמחליטים להצטרף ללימוד הדף היומי בכלל ובפרט למסגרת המבחנים, חייבים לדעת: יתהפך העולם, את הדף חייבים ללמוד. אישית, משתף הוא, בתחילת הדרך, עדיין לא הייתי מורגל לתכנן הכל מראש, אני זוכר שפעם מצאתי את עצמי אחר אירוע לילי, מוכן כבר להיכנס למיטה, השעון כבר הראה על שתיים וחצי בלילה, הרגשתי שאני צונח מעייפות. אך ברגע שלפני האחרון. קלטתי: הכל עומד על כף המאזניים!

התיישבתי מול הגמרא, החזקתי בכח את העיניים ולמדתי את כל הדף, מובן, שלמחרת עברתי שוב על הדף, להבין באמת את הדף. אך העיקר שעל הקביעות לא ויתרתי. כיום,

הרב אהרן זילבר:

את ההכרת הטוב, אני חייב לאחי הרה"ג ר' אהרן הזוכה כבר להבחן בפעם השנייה על כל הש"ס. היה זה בתחילת המחזור הקודם, כשהייתי אברך צעיר לאחר החתונה... כשאז סיפר לי אחי שהוא מצטרף לתכנית 'קניין ש"ס'. האמת. לא הבנתי אותו. איך יש ביכולת להיבחן בפעם אחד על אלפי דפי גמרא... בתחילת המחזור הנוכחי, זכיתי והצטרפתי למסגרת 'קניין ש"ס'...

באחד הימים 'נדבק' אלי אחד ממכרי ש'בדיוק' נפש גם שם. הוא התחיל 'להסביר' לי שכדאי לי מאוד להצטרף ללימוד ה'דף היומי'. כלומר בכולל המתנהל בדרך העיון, הרגשתי לעצמי, זה יהיה ממש ביטול תורה. אך למעשה, לאור 'שכנועני' הסכמתי ללמוד עמו ב'ימי בין הזמנים'... אחר שראיתי 'כי טוב', די נחמד להתקדם בלימוד דף ליום אז המשכתי.

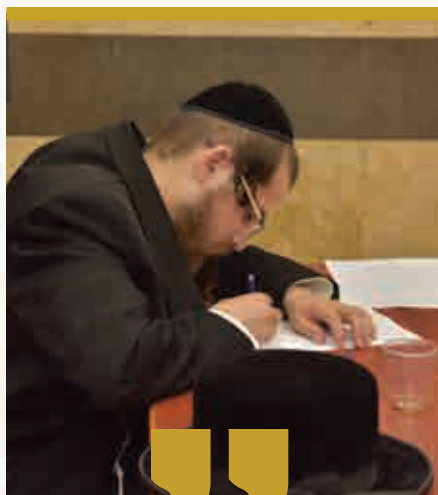
אך היהודי הנ"ל לא וויתר לי. כמה ימים לפני המבחן הוא מתקשר ו'מודיע' לי, "רשמתי אותך לדרשו, המבחן יתקיים ביום ששי...", בהתחלה חשבתי לעצמי, איך נפלתי?, אך במחשבה שנייה חשבתי, למה לא להיבחן על חומר שממילא למדתי. ואז השקעתי וחזרתי שוב על החומר ונבחנתי במבחן החודשי, אחר היה התור של המבחן על 120 דף ואז ב"ה גם נבחנתי, אחר כשכבר הייתי בתוך האתגר, לא יכולתי לותר לעצמי, וב"ה מאז אני מודה בכל יום להשי"ת על האתגר המיוחד שנכנסתי אליו ועל כל ה'עול תורה' שהתכנית הזאת שמה עלי לשמחתי ולהנאתי.

• מה באמת בהצטרפות למסגרת המבחנים?

הרב חיים זאב מינקוביץ: המבחן זה ה'אמצעי' ל'מטרה'. מגיב הוא בקצרה בהמשיכו בהסבר. המטרה שלי הוא ללמוד ולדעת את הש"ס, לצורך כך נצרך ללמוד במסגרת מסודרת עם מבחנים המדרבנים לשנן ולחזור על הלימוד כסדר. את הלימוד והחזרות כבר עשיתי, כעת נשאר לי להשלים גם את ה'אמצעי'. משלים הוא מאושר.

אישית. מגלה הוא מצפוני ליבו. קורה ואני עונה את התשובות לשאלות ואחר אני רואה שבטעות עניתי את התשובה בדיוק להיפך, היינו שזכרתי את ה'חילוק' שבסוגיא, אך בדיוק להיפך מהמובא בגמרא. אף באופן שכזה אני מאושר. כשהוא מנמק. מבחינתי המבחן הוא לראות שאני בקי בחומר, היינו שהסוגיא מונח לנגד העיניים. אני מתיישב מול על המבחן, באם מיד עם קריאת השאלה אני זוכר איפוא מדברים מזה ומה הם עיקרי הסוגיא אז אני מרגיש 'הודו להשם' הצלחתי. בהמשך כשאני זוכה ומצליח לענות על התשובה לפרטיה כיאות הרי זה שמחה נוספת. אם תרצה זה עוד סיבה למה אני רגוע לקראת המבחנים. מסכם הוא בבהירות.

בכלל. ממשיך הוא בשיח תלמידי חכמים. מבחינתי למבחנים יש שני מטרות. הראשון

”

הרב חיים שאול לוריא:

אחרי ארבעה חודשים הגיע העת למבחן על 120 דף. בתחילה חשבתי שזה מדי גדול עלי אך אחר פליאת ידידי הרב דוד דירנפלד שליט"א; כיצד תיתן להזדמנות שכזה לחמוק מידך? הרגשתי חובה להשתתף, כך שכבר נהייתי ממוכר לטעם המתוק והסיפוק של ידיעת החומר, כשברוך השם למבחן הבא כבר לא הייתי צריך לתמריץ...

מדי יום בשעות הבוקר אני מקדיש שתיים ומחצה המוקדשים לזה. כשאר השעות אני לומד במסגרות הכולל. בתחילה אני לומד את ה'דף היומי', וכן עובר שוב על הדף של אתמול באופן יסודי. עד כאן זה מאוד פשוט, כל יום לומדים את הדף של היום וחוזרים על הדף של אתמול.

לאחר מכן אני לומד ברוגע ובהבנה את הדף של השבוע שעבר. אם היום יום רביעי, אני חוזר על הדף שלמדו שבוע שעבר ביום רביעי.

עכשיו אני מתחיל עם דפים מתקופות קדומות יותר. קודם כל דף מלפני חודש, אם היום י"ח באלול, אני אלמד עכשיו את הדף של י"ח באב, ולאחר מכן את הדף של לפני ארבעה חודשים, כלומר מי"ח אייר.

נשאר לי עוד דף אחד לחזור עליו, הדף שנלמד לפני שנה, ב"ח אלול תשע"ז, ועל אף שכבר עברה שנה, אני זוכר אותו די טוב, כי למדתי אותו וחזרתי עליו חמש פעמים עד כה: 1. ביום שבו למדו אותו בדף היומי, 2. יום למחרת, 3. שבוע לאחר מכן, 4. אחרי חודש, 5. אחרי ארבעה חודשים וכעת אני חוזר עליו בפעם השישית! אבל זה לא רק הדף ב"ח אלול תשע"ז, אלא גם מי"ח אלול תשע"ו, ותשע"ה וכן אחורה עד לשנה הראשונה של המחזור הנוכחי של 'הדף היומי'.

בעצם למדתי היום ששה דפי גמרא, שמתוכם אחד חדש ועוד חמישה 'ישנים'. כמובן שאפשר לחזור פעמים נוספות, ורבים מהאברכים אכן עושים את זה, במיוחד לפני המבחן החודשי חוזרים על הדפים מהחודש האחרון, לפני המבחן המסכם עוברים על הדפים מארבעת החודשים האחרונים, ולפני 'קנין ש"ס', עוברים קודם כל על הדפים מהחצי שנה האחרונה, וכמו כן, מי שיש לו קצת זמן נוסף, חוזר גם על מסכתות ישנות.

הרב יונה זילברשלג: בסדרי 'זרעים-מועד' כאמור, כבר היה לי ידיעה, שאכן סייע לי רבות, אך בהמשך הדרך ובעיקר כשכבר אווזים בקדשים וכו', הפנמתי בעצמי, שאין דרך עוקפת. לפני ואחרי הכל, צריך פשוט לחזור ולשנן. לא להפסיק מלחזור על הלימודים. פותח הוא בפסקנות. בעיקרון, השקעתי הרבה, להספיק ללמוד ארבע פעמים כל החומר לפני כל מבחן החודשי, כשבהמשך, אחר שכבר שלטתי טוב בחומר, כל מבחן, וכל חזרה סייע בידי שהלימוד ישאר עוד לזיכרון.

מציין הוא באושר. אחר שנים של לימוד ה'דף היומי' הדברים כבר מתכוננים מראש, כך שאני כבר לא נצרך ללמוד בשעה שתיים וחצי בלילה...

• איך עושים את זה?

הרב אברהם יעקב ד. - ביתר: הכל מתחיל ותלוי בלימוד הראשון. פורס הוא את משנתו הסדורה. עיקר העיקרים שבזה לדעתי תלויה ההצלחה, הוא, הלימוד הראשון, שהלימוד יהיה מובן וברור, בלא לסמוך על החזרות וכדומה. אישית משיב הוא לשאלה, למדתי בפעם הראשונה בערך כשעתיים את הדף כשהעיקר השקעתי בגמרא רש"י, אף שמטבע הדברים עיינתי גם בתוס' ועוד, אך בעיקר השקעתי שהדף היומי יהיה מובן.

אגב, מציין הוא בהוקרה. את היסוד הזה שמעתי מבן משפחתי הרה"ג יחזקאל ד. מבני ברק שזה להיבחן ב'קנין ש"ס' כבר במחזור הקודם, שאמר לי שההשקעה העיקרית זה בלימוד הראשון, כשהוא אף טוען שאפילו שזה על חשבון החזרות, עדיף להשקיע טוב-טוב ביסוד ואחר להשקיע בחזרות.

אחר, הוא ממשיך, הגיע תורה של החזרה היומית, בה חזרתי על הדף של אתמול, כשהרעיון הוא, שהחזרה תהיה קרובה ללימוד הראשון, היינו שלא יעבור מדי הרבה זמן, גם אז לא חזרתי מהר-מהר, רק גם הלימוד ארך כשחצי שעה, תלוי לפי הדף.

כה שאחר שהלימוד היה ברור ומובן. המשכתי בסדר החזרות, החזרה השבועית בה חזרתי בכל יום ששי את שבע הדפים האחרונים, ואחר ביומיים-שלוש לפני המבחן החודשי, התיישבתי שוב לחזור ולשנן עוד פעם את כל החומר החודשי.

לגבי המבחנים הגדולים החצי שנתיים, מטעים הוא ומדגיש. כשהמבחנים היו באיזור האלף, אלף חמש מאות דפי גמרא, הצלחתי ברוך השם לחזור ולשנן את החומר לפני כל מבחן. אכן מאז שהמבחנים כבר הגיעו לסביבות האלפיים דף, לא הצלחתי לחזור על כל החומר, אך כל נשכח, מטעים הוא, בכל שנה מתקיימים שני מבחנים גדולים ומסכמים, כך שבכל פעם חזרתי את המסכתות שהרגשתי בהם יותר צורך, כך שלפחות כל שנה עברתי על כל החומר.

הרב מיכאל א. בני ברק: תכנית הלימוד שלי הוא בעצם כמסגרת "חבורת ש"ס" הידועה.

הדור. אך מה לעשות, לזה צריך להתמסר ולהגות בתורה עשרים וארבע שעות ביממה. ואילו אנשים פשוטים כמוני, בפרט שיש עוד הרבה מחויבויות של לימוד אין לנו את היכולת. אך מה שכן, אני משתדל לחטוף כמה שיותר.

למעשה, חוזר הוא לשאלתנו. התכנית פשוטה ואפילו קל למדי. ההדגש בתכנית שלנו הוא עניין סיכום הלימוד. אנו משקיעים הרבה מאוד בעניין הסיכום כמו לגבי הלימוד, ואם מותר להגיד אפילו יותר. כיוון שאחר כל הלימוד והירידה פרטי הסוגיה עד ההבנה הכללית, נחוץ מאוד לעצור ולסכם בראש את כל הלימוד. תכל'ס, מה יש לנו כאן? כך שהסיכום בעצם מהווה השלמה קריטית ללימוד ומכניס את הלימוד לראש לזיכרון. כך שכל יום לפני הלימוד אנו מסכמים את הדף של אתמול ושלשום...

• מסכמים או שאתם חוזרים שקלא וטריא? בקשתי להבין לתועלת הקוראים.

הרב ישראל לודמיר-בית שמש: טובים השניים, הוא מתחייך ומסביר את עצמו. בהתחלה היינו מתווכחים, החברותא שלי היה מסכם באופן של חזרה על השקלא וטריא כשהוא טוען שככה הוא חוזר שוב על הלימוד וזה נכנס לו לראש. לעומתו, הרגשתי שדווקא סיכום הדברים לפי הסדר האישי, כפי שעולה לי בראש, מסייעים לי להפנים את הלימוד. כך שכיום ברוך השם כשאנו מסכמים כל דף פעמיים (למחרת הלימוד ומחרתיים) אנו משלבים את שני הדרכים. יום אחד הוא מסכם את הדף לפי דרכו ואני את הדף השני, ולמחרתו אני מסכם את הדף הזה כדרכי והוא את הדף השני. כך שכל דף יוצא מסוכם בשני הדרכים.

בדרך כלל, הוא מוסיף ומסביר. מטבע הדברים אחר הסיכום מתגלה לנו עניינים ושיטות המובאים בדף שלא הבחנו בהם, כך שכסדר אחר הסיכום אנו לומדים שוב את הדף של אתמול, ואחר אנו ממשיכים לדף היומי בו אוחזים רבבות אלפי לומדי הדף היומי.

בהמשך היום, הוא ממשיך. יש לי עוד חברותא לכחצי שעה, בו אנו עוברים ולומדים דף של שבוע שעבר כשלפני הלימוד אנו מסכמים את הדף שלמדנו אתמול. כך שכל דף נלמד על ידנו שלוש פעמים בפנים ועוד

להמחשת העניין, מוסיף הוא ומספר: אני זוכה כבר להבחין בפעם השנייה על הש"ס. לפי התקנון, אחר סיום מחזור של כל הש"ס 'גמרא-רש"י' ישנה האפשרות להבחין שוב עם פירוש תוס', ולהמשיך לקבל את המלגה כרגיל, או לחזור ולהבחין שוב 'רק' עם פירוש רש"י כשאז מקבלים מלגה פחותה.

אישית, משתף הוא בגילוי לב. בתחילת המחזור הנוכחי, התחלתי להבחין עם פירוש תוס', אך די מהר קלטתי, שעקב העומס הרב עם לימוד התוס', איני מצליח לחזור ולדעת את כל החומר כראוי. אז חזרתי ואני נבחן שוב בלי תוס'. אני מקווה מאוד, ממשיך הוא כשקולו עורג. שזה יהיה לצורך עלייה, כשבמחזור הבא בסייעתא דשמיא אזכה להבחין גם עם תוס'. בנוסף, לא מסתיר הוא שאיפתו היהודית. אולי במחזור הבא, כבר אזכה לראות גם את בני נ"י מצטרף גם הוא לחבר המאושרים בעם...

הרב אלימלך מנדלוביץ: זה לא מתחיל במבחן החצי-שנתי. מטעים לנו ר' אלימלך. אנשים עומדים נדהמים, איך עושים את זה. אך צריך פשוט לדעת, ב'דרשו' בנו תכנית מסודרת והגיונית המבוסס על לימוד וחזרות על גבי חזרות עד לתוצאה המיוחלת של לדעת את הש"ס. כשהוא מפרט:

כל יום לומדים את הדף, כשלפני המבחן החודשי, בשבוע האחרון, חוזרים שוב על כל החומר, כשהמבחן מהווה למעשה סיכום בכתב (כמובן, בעל פה). על כל החומר החודשי.

אחר, בכל ארבע חודשים יש מבחן המסכם של 120 דף המתקיים שבוע אחר המבחן החודשי, כך שבנוסף ל 30 דף עליהם חזרו בשבוע האחרון, חוזרים ומשננים שוב את התשעים דף של שלוש החודשים הקודמים. ושוב כנ"ל, המבחן למעשה, מהווה סיכום רציני בכתב על כל החומר.

כעת, ממשיך הא בשטף, רק עכשיו מגיע תורם של המבחנים המסכמים הגדולים המתקיימים כל חצי שנה. כשבכל מבחן נבחנים על כל החומר מתחילת המחזור, כשהחומר הולך וגדל כל פעם בכ 180 דף...

הרב ישראל לודמיר-בית שמש: אולי יהיו שלא יאהבו את זה, הוא מקדים. אך רק כך אני מצליח. גם אני שואף ומשתוקק לחזור ולחזור שוב ושוב כדי לזכות ולשלוט על ברייה בכל הש"ס בדרגה של גדולי וגאוני

הרב צוריאל פטרובר:

עצם ההצטרפות ל'קניין ש"ס' נותן לך תוספת תמריץ ומדבון, כשכל הזמן אתה נמצא בתוך סדרי שינון וחזרות הגורמים לך להיות קצת מתמיד... כשאחר כך עם הזמן החברים והמכרים מבחינים ויודעים שאתה חבר ב'קניין ש"ס' וחלקם מעוניינים לקיים אתך את דברי הגמרא 'שאן ישאל לך אדם אל תגמגם...' דבר המזכה אותך ב'מחייב' להמשיך...

• אין באמת מספיקים לחזור כל כך הרבה? עוברים אנו לשאלת השאלות.

הרב צוריאל פטרובר: מי שמשקיע בזה בסדרי הלימוד, זה בכלל לא כל כך קשה. אך כאמור, המשכתי בסדרי הלימוד בעיון כרגיל, ולמרות זאת בהחלט ראיתי שהדבר אפשרי. מתחייך הוא. זה דורש אמנם עקביות, אך זה שווה. מפטיר הוא בסיפוק.

בכל מקרה, אישית, התחברתי לסדר לימוד שכזה: בכל יום בשעות הערב, למדתי שני דפי גמרא כאשר ימי ששי ושבת מוקדשים לחזרה שבועית על החומר השבועי, אחר בשבוע הרביעי של המבחן, כבר הייתי חוזר לימוד ה 30 דף, כשאז בכל יום הייתי חוזר על ששה דפי גמרא, ואחר ביום ששי ניגש למבחן.

לקראת המבחן של ה 120 דף, זה לא כזה מסובך כפי שזה נראה, המבחן הוא על חומר של 4 חודשים, אז החומר של החודש הרי למדנו ממש עכשיו, וגם על ההספק של החודש הקודם, הרי קצת חזרנו ונבחנו, כך שבחודש המבחן על ה 120 הייתי מוסיף בקודש וחוזר כל יום על 3 דפי גמרא מהחודשים הראשונים.

אציין, מדגיש הוא, שבחזרות על הלימוד, לא הייתי מספיק לעבור שוב על דברי רש"י בפנים, אך כיוון שכבר שלטתי והבנתי את הסוגיא, היה די לי בחזרה על הגמרא לבדה, עם הצצה מפעם לפעם במקומות בהם רש"י מוסיף על הפשט, ויש בהם חידוש בפני עצמו.

הרב משה שלמה זילבר: התכנית בעיקרון היה מוסדר כך, בחצי שנה יש כעשרים וארבע שבועות שהם כמאה ועשרים ימים רגילים, לא ימי ששי ושבת. אחר הייתי מסמן את הכמה ימים, של 'שמחה' במשפחה, 'ימי בין הזמנים' שהילדים צריכים את שלהם וכדומה, שידעתי מראש שבאלו לא אצליח לעמדם בהספק, אחר פשוט, בדקתי על כמה דפים אידרש להיבחן. למשל באם יש אלף וארבע מאות דף, וראיתי שיש לי מאה 'ימי עבודה' אז רשמתי לעצמי, שכל יום אני צריך לחזור ארבע עשרה דף ליום לחזרה לקראת מבחן 'קניין ש"ס'...

כשהוא מפרט. החזרה הייתה מחולקת לשעות הבוקר המוקדמות ולשעות הערב. בדרך כלל בשעות הבוקר הייתי לומד את המסכתות היותר קשות כמו יבמות וכתובות, כשהמסכתות הקלות יותר, הייתי משאיר לשעות הערב. בשנים האחרונות מציין הוא, אני זוכה ללמוד בכולל 'תורה ועבודת השם' בעירנו, בראשות הרה"ג אברהם קליין שליט"א שאף פתח מגמה מיוחדת לעודד לימוד וקניין הש"ס בו אני זוכה ללמוד עם עוד אברכים הנבחרים ב'קניין ש"ס' לצד אברכים המתעתדים להיבחן במחזור הבא ב'קניין ש"ס'. כך שחלק מהתכנית היומית אני לומד בשעות אלו.

המעלה הגדולה שבתכנית הזו, הוא, שבקלות-יחסית אתה יכול לעמוד בעקביות בתכנית. למשל, קרה וחזרתי מאוחר במוצאי פורים מירושלים, עדיין חסרו לי כשש דפים ללמוד. בדקתי ב'יומן' והבנתי בפרק 'ערבי פסחים' עליהם עדיין לא חזרתי, לקחתי גמרא פסחים ובערך כחצי שעה למדתי את הדפים הראשונים בפרק 'ערבי פסחים', כך שעם כל העייפות והקושי, הצלחתי לשמור על העמידה ביעד.

בשנתיים האחרונות, מבקש הוא להדגיש. מדובר היה כבר על כאלפיים דף עליה הוצרכו לחזור. אף שישנם רבים שמצליחים לחזור על החומר כולו לקראת כל מבחן, אך לי היה נראה שזה קצת מדי הרבה בשבילי, על כן, השתדלתי לפחות כל שנה לחזור על כל הש"ס.

הרב פסח הלפרין: קודם כל, שכחתי לציין מבחינתי וכך שמעתי מהרבה לומדים חשובים, המבחנים החודשים והמבחנים המסכמים של ה 120 דף, אלו מועילים מאוד כחזרה מסכמת על החומר, כשעצם העניין שזה בכתב מוסיף הרבה לזיכרון הלימוד.

לעצם התשובה; כפי שהובא במסגרת סדרה חשובה זו ע"י הרבה נבחנים, הרבה תלוי בתכנון נכון מראש. כמובן שכל אחד עושה את זה לפי תכונותיו ויכולותיו, כך שאומר רק מה שאני זוכה לעשות וברוך השם בהצלחה רבה.

חילקתי לעצמי את הש"ס לשני חלקים חלק ראשון הינו מברכות עד בבא בתרא שבהם עם כל החזרות מטבע הדברים אני שולט בהם יותר, כשהחלק השני

הרב יהושע וייס:

הרבה פעמים למדתי ושיננתי דפי גמרא במסגרת תכניות שונות אשר כולם שווים לטובה ובזכותם אם זכיתי ללמוד ולהבחן על מאות דפי גמרא. אך מעלת 'קניין ש"ס' הוא, שבשעת הלימוד אתה יודע שבעוד חודש, ובהמשך בעוד ארבע חודשים ומאז כל חצי שנה, כולל עוד שבע שנים, תצטרך לעמוד ולהבחן על החומר. דבר הגורם ומביא ללימוד להשאר הרבה יותר בזיכרון...

”

הרב יונה זילברשלאג:

בתחילת המחזור הנוכחי, התחלתי להבחן עם פירוש תוס', אך די מהר קלטתי, שעקב העומס הרב עם לימוד התוס', איני מצליח לחזור ולדעת את כל החומר כראוי. אז חזרתי ואני נבחן שוב בלי תוס'. אני מקווה מאוד, ממשיך הוא כשקולו עורג. שזה יהיה לצורך עלייה, כשבמחזור הבא בסייעתא דשמיא אצכה להבחן גם עם תוס'...

במהירות דף אחר דף.

• • איזה מעלות תוכלו לציין על מסגרת 'קניין ש"ס'?

הרב יהושע וייס: סח לי פעם חבר 'בעל קורא'. שכשהוא מעוניין שהפרשה וה'טעמים' יעמדו לו לזיכרון אף לשנה הבאה, הרי אחר סיום 'קריאת התורה' היינו אחר התפילה או אז מתיישב הוא ועובר שוב על כל הפרשה. בהסבירו, כשמתכוננים לקריאה, הרי מטבע המציאות בתת-הכרה נכנס לנו לראש, שאנו צריכים לזכור את זה לקריאת התורה, ממילא אחר הקריאה הדברים נעלמים ופורחים יחסית מהראש. אך כשאני מתיישב אחר הקריאה לעבור על הפרשה ברצון לזכור זאת לשנה הבאה, הרי במציאות הדברים נחקקים יותר בראש, וזה מסייע בחוש לשנה הבאה.

לעניינינו, מתלהב ר' יהושע עודו פורש את משנתו הסדורה הבא מנסיון אישי. הרבה פעמים למדתי ושיננתי דפי גמרא במסגרת תכניות שונות אשר כולם שווים לטובה ובזכותם אם זכיתי ללמוד ולהבחן על מאות דפי גמרא. אך מעלת 'קניין ש"ס' הוא, שבשעת הלימוד אתה יודע שבעוד חודש, ובהמשך בעוד ארבע חודשים ומאז כל חצי שנה, כולל עוד שבע שנים, תצטרך לעמוד ולהבחן על החומר. דבר הגורם ומביא ללימוד להשאר הרבה יותר בזיכרון...

זאת ועוד ממשיך הוא בדברו. ברגע שאני יודע שיתקיים שוב ושוב מבחן על הלימוד, הרי כל הלימוד נהיה ברמה הרבה יותר איכותית ובהרבה יותר הבנה, כיוון שאני יודע שאני אמור המשך להתמודד במבחן עם החומר.

הרב ישראל לודמיר: אציין כמה נקודות שבזכות 'קניין ש"ס', אני זוכה להתקדם בלימוד וידיעת הש"ס; 1. ללמוד על מנת לזכור. 2. אתגרים בתורה. 3. עול תורה, לתפוס כמה שיותר. כשהוא מפרט ומסביר בנעימות;

ללמוד על מנת לזכור. אינו דומה הלומד לשם לימוד, לזה, שכבר בשעת הלימוד הוא יודע שהוא הולך להבחן על זה עוד חודש ועוד שבע שנים. כיוון שעצם הידיעה וההכרה שנצטרך לדעת את החומר, גורם להפנים את הלימוד בצורה אחרת לגמרי. כשכאמור הסיכומים בדרך הנ"ל עוזרים ומסייעים אכן

הוא מסנהדרין עד איפוא שנבחנו. היעד מבחינתי הוא לחזור על הלק הראשון המוכר יותר כשלוש פעמים והחלק השני שבהם אני מרגיש צורך יותר בחזרות, אני מקווה להספיק כשש חזרות.

מדי (לפנות) בוקר בימי השבוע, אני מתיישב לשעות לימוד וחזרות שבהם אני מחלק את זמני בין שתי החלקים, ואני עובר די-מהר על הדפים כשבסך הכל, לפי התכנית אני צריך להספיק לחזור ולעבור שוב על כ 52 דפים עד המבחן המסכם.

• ואתה עומד בזה? לא התאפקתי. 52 דף כל יום זה לא משחק!

הרב פסח הלפרין: זה באמת לא משחק. הוא מצטרף לדברי. גם אני, בהתחלה לא הערכתי נכונה את ה'הקרה' הנצרכת כדי להצליח. אך באם הגעתי למסקנה שזה תקוות חיי לזכות לדעת את הש"ס, אז המחיר הוא לא כזה נורא.

חוץ מזה; חשוב להוסיף, עיקר התכנית דהיינו החזרות מסודרים באופן של לימוד שש ימים בשבוע, היינו בימים בהם אנו במסגרת הרגילה של הכולל וכדומה. בדווקא לא הכללתי את ימי השבת לתכנית החזרות. כך שבכל מקרה, אף שאני מאוד משתדל ומתאמץ שזה לא יקרה, אך באם אירע 'חור' וכדומה, הרי אני משלים זאת בימי שבת.

הרב מנדל פ.: ללמוד 2000 דף בחודש אחד, לא בטוח שזה מציאות. אך מדובר כאן בחזרה, כשבחלק גדול מדובר כבר בחזרה העשרים ואף יותר. הרי בכל חצי שנה אני חוזר שוב מתחילת הש"ס כך שמסכת ברכות ושבת למשל כבר נבחנתי כשתיים עשרה פעם, מה שאומר שלמדתי זאת קרוב ל 20 פעם במסגרת זו בלבד, כשיש מסכתות שכבר למדתי בישיבות וכדומה.

לצד זה, מגלה הוא את הידוע. זה לא כזה קל. בחודש ניסן האחרון סידרתי לעצמי תכנית של לימוד 80 דף ליום (חוץ מערב החג וכדו'), כך כשהתיישבתי ללמוד ידעתי את סכום הדפים שיש לי ולצידם את סכום השעות העומדים לרשותי. חישבתי לעצמי כמה זמן יש לי עבור כל דף גמרא, ויצאתי לדרך. הדלקתי שעון-עצר (סטופר) מכוון לדקות המיועדות. למשל, הוא משתף בהרבה מסכתות שבהם אני כבר יותר שולט בהם, הקצבתי שמונה דקות לדף, וכך עברתי

במאוד לזיכרון.

אתגרים בתורה. בנוסף אנו משתדלים עם החברות וכן לפעמים אנחנו אפילו מתיישרים יחד החברים ומאתגרים את עצמנו בידיעות שלמדנו אי אז בתחילת הש"ס ומשחזרים יחד את הסוגיה וכדומה, דבר המחדש ומהווה גם כעין חזרה על הלימוד. ומכאן הוא מגיע לנקודה השלישית.

לתפוס כמה שיותר. אני מנסה ומשתדל כמה שיותר לדחוף עוד ועוד חזרות על מסכתות. כך לפעמים אני תופס איזה מסכת לחזרה מהירה, או כשאני מקבל תלמידים ללימוד פרטי וכדומה, אני מעדיף ללמוד מסכת שהרבה זמן לא עברתי עליו, כך אני מרוויח כבר על-הדרך עוד חזרה.

הרב שאול פלגר: המבחינים של 'דרשו' יש להם מעלה מיוחדת שעדיין לא מצאתי כמוהם, כשהוא מפרט; מצד אחד הם לא בנויים כמו 'חידה' שיש שאלה הכוללת בתוכה סעיפים ותתי סעיפים ועליך לנחש למה בדיוק התכוון הבוחן, ועליך לשבת ולהעלות על גבי הכתב כל מה שקשור לעניין. מצד שני, מטעים הוא, זה לא סוג מבחן המתמייח רק לנקודות ברורות ואינו נכנס לסוגיות מורכבות וכדומה.

מבחני 'דרשו' משולבים בחן וחסד. גם השאלות מאוד-מאוד ברורות, כשלמשל, באם יש כמה פרטים הרי מובא בשאלה כמה פרטים יש, ובאם ישנם כמה אופנים, מפורט בסוגריים (4 אופנים), כך מרוויחים הלומדים שהם יודעים כבר בתת-הכרה, שאין כזה מצב בשעת הדחק לדלג על קושי בסוגיא בהנחה שממילא בסוגיא מורכבת שכזה אין שאלות וכדומה. כך שכל הלימוד גם בלימוד הש"ס וגם בלימוד ההלכה, נעשה אכן ברמה הרבה יותר גבוהה כשבכל מקום מתאמצים ומגיעים עד הבנה שלמה בלימוד. מסכם הוא בסיפוק.

• **איזה טיפים תוכלו לייעץ מפרי ניסיונכם העשירי? בקשנו לשמוע לתועלת הנבחנים בהווה ובעתיד...**

התשובות השופעים במהרה מסודר להפליא, מעידים שה'טיפים' לא נשלפים מהשרוול לצורך השלמת הראיון, אלא מגיעים ונמסרים מפרי נסיון עשיר ומוכח בשטח.

הרב שמואל וייסבלום: א. ללמוד מסודר. אף שלפעמים יש כמין לחץ שחייבים להספיק וכו', צריך לזכור ולהקפיד על זה. הלימוד הראשוני צריך להיות לימוד רגוע ומובן, שהלימוד ייצא מסודר וברור בראש. רק אחר כך, אפשר להתקדם.

ב. לסכם הלימוד. בגמר הלימוד כדאי מאוד לסכם הלימוד. מה יש לנו כאן. לא להישאר עם דף שלם של; הוא אמינות, קשיות ותירוצים, רק לסכם הכל באופן מתומצת וקצר.

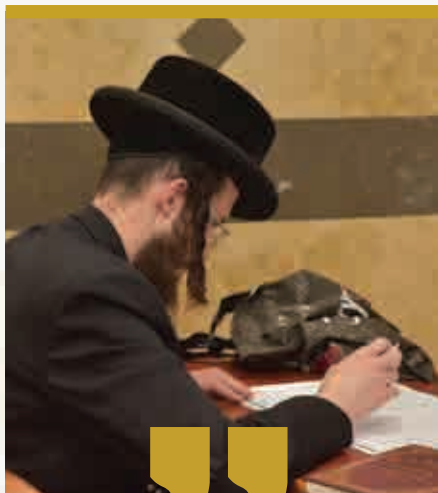
הרב פסח הלפרין: א. תפילה. כבר אמרו רבותינו זיכרונם לברכה [מגילה ו] 'לאוקמי גירסא סייעתא דשמיא' בשונה מ'חדוד' ש'יגעת ולא מצאת אל תאמין' לגבי זכירת וידעת תורתנו הק' צריכים וחייבים לסייעתא דשמיא ולכן חשוב מאוד להרבות בתפילה על העניין הזה.

ב. לשמה. בגמרא [סנהדרין כו] מובא 'מחשבה מועלת אפי' בדברי תורה ואם עסוקים לשמה אינה מועלת'. בשביל להצליח ב'חזרות' חייבים תכנית מסודרת שתדפוק אבל מסוגלת ה'מחשבה' [התכנית] שהיא 'מועלת להשביית הדבר' [ל'רש"י שם] אבל אם אדם לומד לשמה כדי לדעת את רצונו יתברך ולא לשום פניה אחרת אז 'אינה מועלת'. זכיתי להרגיש זאת על בשרי שבתקופות שפחות טיהרתי את הלב לפנות למגמה האמתית התכנית הייתי נכשל יותר.

ג. ללמוד ברור ומסכם. ההשקעה העיקרית צריכה להיות בלימוד הראשוני ולא ב'חזרות'. אם בשעת הלימוד הסוגיא ברורה ומסוכמת הדק היטב. אחר כך ה'חזרה' מאוד קלה ונעימה. [מניסיונו הוא מציין; דף שמסודר לך בראש מה כתוב בו אפשר לחזור עליו בשלש דקות].

ד. בפה ובקול רם. במסכת עירובין הפליגו חז"ל בכמה וכמה מאמרים בחשיבות הגדולה של הלימוד בפה ובקול רם. בדרך כלל כשחוזרים במהירות מתפתים לקרוא בלחשה או בזמזום ולפעמים אפילו בקריאה בעיניים, מניסיוני [וכך מפורש בחז"ל!] זה לא שווה. הקריאה בקול רם שווה לאין ערוך מלחשה הרבה פעמים ולוודאי מלהסתפק בקריאה בעיניים.

הרב עידו עסיס: ללמוד ולהבחין על כל הש"ס, זה לא כזה קשה כפי שזה נראה. מזכיר הוא האמרה והרעיון שכמעט

הרב משה שלמה זילבר:

קרה וחזרתי מאוחר במוצאי פורים מירושלים, עדיין חסרו לי כשש דפים ללמוד. בדקתי ב'יומן' והבחנתי בפרק 'ערבי פסחים' עליהם עדיין לא חזרתי, לקחתי גמרא פסחים ובערך כחצי שעה למדתי את הדפים הראשונים בפרק 'ערבי פסחים', כך שעם כל העייפות והקושי, הצלחתי לשמור על העמידה ביעד.

כל חבר 'קניין ש"ס' מרגיש חובה להעביר; אישית, משתף הוא בגילוי לב. פעם, ללמוד ולדעת ארבע-חמש דפי גמרא, היה נראה לי הרבה, עד שברוך השם, כיום, אחר שהצטרפתי למסגרת המבחנים של 'דרשו' למדתי איך עושים את זה, וכאן הוא מציין נקודות מניסיונו;

לא פעם כשאנו פותחים ומתחילים ללמוד דף גמרא, הכל נהיה לנו לא ברור ולא מובן, הסוגיא מתערבב לנו בעיניים, נראה לנו שאין סיכוי שנבין את הסוגייה. מה שצריך. מגדיר הוא את זה, בבהירות. פשוט, להמשיך. כשממשיכים ולומדים את הדף, נגלה לנו כל התמונה ואז מתחילים להבין ולקלוט את המהלך כראוי. אחר כשחוזרים ולומדים ברוגע מההתחלה זוכים ונהנים מהבנת הלימוד על ברייה.

הרעיון הוא פשוט, מסביר הוא בנעימות: בהתחלה הכל חדש, הראש מתקשה לקלוט הכל, אחר שכבר רואים את הכל, בעצם אנו כבר יודעים את החומר, אז מתחילים לאט-לאט להפנים, עד שאכן רואים ומרגישים שאנו כן יודעים את החומר.

לגבי זיכרון הלימוד מציין הוא בחום; כדאי מאוד בסיום הלימוד או אפילו תוך כדי הלימוד לסכם את מסקנות הסוגיא בצורה של דינים העולים/פירות הנושרים, כי לזכור הרבה פרטים שמובאים בגמרא, זה קשה לזכירה, אך כשזה מסוכם בצורה מסודרת, הדברים "מאוחסנים" בראש הרבה יותר טוב ללא ערפול.

היו תקופות, ממשיך הוא ומציין, שבלמוד למבחינים למדתי ממשנה עד משנה או עד סיום ענין, ואז הייתי חוזר למשנה ולומד אותה לבדה ומזכיר בתוכה את כל מה שהגמרא ביארה או הוסיפה בדברי המשנה. אמנם, זה קשה ומצריך סבלנות אבל זה הרבה יותר מ-שווה. גם מבחינת המאמץ וגם מבחינת הזמן שלכאורה מפסידים... למעשה, מרוויחים מזה הרבה. חותם הוא את המלצתו.

• **מה אתם משיבים לחבר/מכר המתעניין אצלכם על הצטרפות לתכנית "קניין ש"ס"?**

הרב יהושע פרקל: כתר תורה מונח בקרן זוית כל הרוצה יבוא וייטול. משיב הוא במאמר חז"ל כתשובה. למעשה, ברוך השם יש לי

כבר שני חברים תלמידי חכמים בכולל המתעתדים להצטרף לתכנית 'קניין ש"ס' במחזור הבעל"ט. כולי תקווה שעד אז עוד ועוד יקלטו את הרעיון שבתכנית ובעיקר את המציאות הנכוחה שזוהי דרך מעשית ואף קלה יחסית להתקדם בידיעת ורכישת קניין אמיתי שבש"ס.

הרב ח. ו. ביתר: למה לא? מגיב הוא מיד. צריך לדעת, מדגיש הוא בלהב. שאף שלא זוכרים בדיוק את כל הש"ס כולו בעל פה כמו הסיפורים על גדולי ישראל שזכרו את הש"ס כמו 'אשרי יושבי ביתך...', אך מכל מקום, אחרי שלומדים וקונים ידיעה מקפת כל דף גמרא שלומדים מקבל טעם אחר לגמרי, כל עניין הלכתי העולה על השולחן מקבל פשט אחר, כל החיים משתנים כשזוכים ומרגישים טעם מיוחד ומתוק בכל ענייני לימוד תורתנו הקדושה.

זאת ועוד, הוא מחדד את דבריו. מספרים על הגאון מרוגטשוב, שבכוח התורה הגדול היה משווה ומדמה סברות המובאים בסדר קדשים לדיני ממונות וכדומה, בנמקו שסברות התורה-אחת היא. על כל פנים, לענייניו, אף שאין לנו את היכולת הזו, אך כשזוכים ויש לנו היקף של ידיעת התורה, הרי כל סברא וסוגיא שאנו לומדים מקבל טעם ופשט אחר לגמרי המגיע מראיית התמונה בהיקף גדול מאוד. מסכם הוא בסיפוק.

מניסיון, יכולנו להעיד. מעביר הוא בלהב יוקד. צריך פשוט... להתחיל! להתחיל ולהתקדם אפילו בצעד אחד. אז כבר נראה ונדע, כמה עוד אנו יכולים...

הרב יונה זילברשלג: בוודאי! למה לא? נשמע קולו מתלהב דרך הטלפון, כלא מבין את השאלה בכלל. כשהוא מוסיף מניסיונו העשיר. כל תכנית לימוד ומסגרת מבחינים, אורך קצת זמן עד שמתרגלים לסדר הלימוד ולהספק, וכן לסגנון המבחינים. כך, שבהחלט חבל לחכות. הייתי מציע לכל מי שחושב ומעוניין לזכות ללמוד ולדעת את הש"ס להצטרף כבר עכשיו ללימוד ולמבחינים החודשיים, כך שעם התחלת המחזור הבא, בחודש טבת בשנה הבאה עלינו לטובה, יתחיל כמורגל ובקיא במלוא ההתחדשות את הדרך ללמוד ולדעת את הש"ס כולה.

בכלל, מוסיף הוא בנעימות. בעבר, לפני כעשרים שנה, זכורני, שלמדתי מסכת עירובין, בקושי היה בנמצא גמרות מבוארות, וודאי לא ברמה ובפשט שיש

הרב עידו עסיס:

כדאי לזכור את היסוד לכל הבניין. נשמע הוא בהיר בדעתו. כדאי מאוד, להשקיע ללמוד ולדעת בכל חודש את החומר החודשי כשזה כבר באמת כמעט 'שווה לכל נפש'. לא צריך להאמין, אפשר להיכנס לכל מוקדי מבחני דרשו ותתפלאו לראות שכל סוגי האנשים מגיעים ונבחינים ברוב הצלחה. פשוט, כל מי שבאמת מעוניין ורוצה להצליח, מצליח.

היום. כך שכיום, חותם הוא בפשטות משכנעת. עם כל ספרי הביאורים המסייעים להבנת וסיכום הלימוד על בריו, בהחלט אני רואה שום סיבה, למה לא לזכות!?

הרב אלימלך מנדלוביץ: אני אוהב לחוות דעה לחברים ולמכרים. ממגלה הוא בענוות חן. בפרט שכל אחד צריך להכיר ולדעת את עצמו, מה מתאים לו ומה באמת אוהב הוא ללמוד וכדומה. אך ברור שלבני משפחתי ולכאלו שאני מכירים היטב ונראה לי שהם יצליחו בזה, אני חוזר ומדגיש להם, זה לא בשמים היא. גם אנוכי רעדתי רק מהמחשבה להבחן במבחנים המסכמים, אך אחר שנכנסתי לזה ראיתי עד כמה שזה לא בשמים אלא מעשי ביותר.

הרב שאול פלנר:

באם יש כמה פרטים הרי מובא בשאלה כמה פרטים יש, ובאם ישנם כמה אופנים, מפורט בסוגריים (4 אופנים), כך מרוויחים הלומדים שהם יודעים כבר בתת-הכרה, שאין כזה מצב בשעת הדחק לדלג על קושי בסוגיא, בהנחה שממילא בסוגיא מורכבת שכזה אין שאלות וכדומה. כך שכל הלימוד נעשה ברמה הרבה יותר גבוהה כשבכל מקום מתאמצים ומגיעים עד הבנה שלמה בלימוד. מסכם הוא בסיפוק...

הרב אלימלך מנדלוביץ:

אנשים עומדים נדהמים, מטעים לנו ר' אלימלך. איך עושים את זה. אך צריך פשוט לדעת, זה לא מתחיל במבחן החצי-שנתי. ב'דרשו' בנו תכנית מסודרת והגיונית המבוסס על לימוד וחזרות על גבי חזרות עד לתוצאה המיוחלת של לדעת את הש"ס. כשהוא מפרט; כל יום לומדים את הדף... ורק אחרי כל זה, ממשיך הא בשטף, מגיע תורם של המבחנים המסכמים הגדולים המתקיימים כל חצי שנה...

הרב צוריאל פטרוב: פשוט וברור. נשמע הוא בהיר בדעתו. בנוסף למה שכבר אמרתי. עצם ההצטרפות ל'קניין ש"ס' נותן לך תוספת תמריץ ומדרבן, כשכל הזמן אתה נמצא בתוך סדרי שינון וחזרות הגורמים לך להיות קצת מתמיד... כשאחר כך עם הזמן החברים והמכרים מבחינים ויודעים שאתה חבר ב'קניין ש"ס' וחלקם מעוניינים לקיים אתך את דברי הגמרא 'שאך ישאל לך אדם אל תגמגם...' דבר המזכה אותך ב'מחייב' להמשיך, בנוסף; בשנים האחרונות נהייתי בעיר כמקור בעל-סמך בכל הנוגע לתכניות הלימוד של דרשו, כשמפעם לפעם באים ומתעניינים אצלי, כך שאני כבר חייב להמשיך ולהצליח. מציין הוא בסיפוק מאושר.

הרב עידו עסיס: בראש, כדאי לזכור את היסוד לכל הבניין. נשמע הוא בהיר בדעתו. כדאי מאוד, להשקיע ללמוד ולדעת בכל חודש את החומר החודשי כשה כבר באמת כמעט 'שווה לכל נפש'. לא צריך להאמין, אפשר להיכנס לכל מוקדי מבחני דרשו ותתפלאו לראות שכל סוגי האנשים מגיעים ונבחנים ברוב הצלחה. פשוט, כל מי שבאמת מעוניין ורוצה להצליח, מצליח.

אחר, כשזוכים ומצליחים ללמוד ולהבחן בכל חודש על הלימוד החודשי, אז מגיעים למבחנים המסכמים של ה 120 דף בכל הארבע חודשים, כשאחר כך, אפשר להמשיך להתקדם ללמוד ולדעת את כל הש"ס... ■

למען דעת:

הסבר מתומצת על היקף התכניות בדרך לידיעת הש"ס על ברייה.

תורה' לערוך מבחן מסכם על 120 דפי הגמרא שנלמדו בארבעת החודשים האחרונים. המבחן המסכם, בו משתתפים בכל פעם אלפים רבים, מעניק ללומד הזדמנות נוספת לחזור על תלמודו ולשנן את שכבר נבחן עליו פעם אחת, מה שמחזק את הזיכרון לטווח הארוך, ומעצים את הקניין שעושים נבחני 'דרשו' בתלמוד הבבלי.

1

קניין תורה – מבחן חודשי

תוכנית 'קנין תורה' נועדה לעודד ולהשביח את לימוד הדף היומי, כתקנתו של הגאון רבי מאיר שפירא זצוק"ל. לימוד הדף היומי שהפך זה מכבר לנחלת הכלל, עלה מדרגה נוספת בזכות התוכנית שיצאה לדרך לפני למעלה מעשור. במסגרת 'קנין תורה' נבחנים הלומדים אחת לחודש על שלושים דפי הגמרא שנלמדו בחודש האחרון במסגרת הדף היומי.

3

"קניין ש"ס" לדעת את הש"ס!

מסלול הלימוד במסגרת תוכנית 'קנין ש"ס' הנו מהפכני בכל קנה מידה, וכבר חתום על מאות הצלחות של אברכים מן השורה, אשר הפכו בסיעתא דשמיא ל'ש"ס אידן' (יהודים של ש"ס). התוכנית מבוססת על מסלולי הדף היומי הרגילים. כל חבר בתוכנית, חייב להיבחן על המבחן החודשי (30 דף), לערוך אחת לארבעה חודשים את המבחן המסכם (120 דף) ובנוסף פעם בחצי שנה הוא עורך מבחן על כל הדפים שנלמדו מאז תחילת מחזור הלימוד ב'קנין ש"ס', ועד אותו חודש, כשבכל פעם מתווספים כ-180 דפי גמרא נוספים. המבחן הראשון נערך על כ-180 דפי גמרא, המבחן השני על כ-360 וכך אחת לחצי שנה מתווספים 180 דפים נוספים, עד שבסיום מסכת נדה, נערך המבחן על לא פחות מ-2,711 דפים, כמניין הדפים שבכל התלמוד הבבלי.

כאמור העמידה תוכנית זו מאות אברכים בני עליה השולטים בש"ס כולו. רבים מהם מספרים שבעת שהצטרפו לתוכנית הם היו אברכים מן השורה שהתקשו להיבחן אפילו על מסכת אחת או שתיים, ובסיום התוכנית האינטנסיבית הם עמדו בכור המבחן על הש"ס כולו! תוכנית זו, כמו יתר תוכניות 'דרשו', מחייבת את הלומדים בה ללמוד את הדף היומי ולהתכונן למבחנים, דווקא מחוץ לשעות הלימוד בכולל, על מנת שלא להפריע לסדרים הקיימים בכוללים כמקובל מקדמת דנא.

2

המבחן המסכם – 120 דף

אחת לארבעה חודשים יכולים משתתפי תוכנית 'קנין

...כ"כ היה מרגש לקרא את החוברת המיוחדת שנשלחה אל כל נבחני קנין ש"ס.

ידוע לכל כמה גדול המאמץ המיוחד לקראת המבחן, שאין לאברכים הנבחנים רגע פנוי בתקופה שקודם למבחן, וכל מוחם נתון בחזרה ושינון של החומר.

כ"כ משמח לראות את הצד השני של המתרגם, צד הבוחנים והצוות בדרשו, לראות עד כמה מעריכים ומחשיבים את השקעתנו, אפי' לי בעיניים של נבחן, היה מרגש לקרא את הדברים שבטאו את רגשותינו קודם המבחן, ובמבחן עצמו, כאילו קראו את מחשבותינו ורגשותינו, ונתנו תחושה שלא ניתנת בשום מקום אחר, תחושה שכביכול הנהלת 'דרשו' הם אלו שחייבים לאברכים הנבחנים, בעוד שבלעדי דרשו לא היינו יודעים אפי' חצי מכמות הדפים עליה נבחנו.

ביותר היה מרגש, שהילדים פתאום רואים את התמונה של האבא איך שהוא נבחן, תוך כדי שהם מחפשים בין כל התמונות דבר שגרם להם להעריך את הלימוד.

זכור לי שבתחילת המחזור, סיפר לי אברך אחד שהוא שמע על מישהו שאמר שהוא יודע את כל הש"ס, ופתאום שאלו אותו מהי שיטת רבי אלעזר בנושא פלוני, והוא השיב שאינו יודע שיש רבי אליעזר בסוגיא.

הדברים נחרטו בליבי ואמרתי לעצמי, וכי ככה צריכים לדעת ש"ס??

והנה אנו כעת לקראת סיום הש"ס שאנו רואים ברוך השם את ההתקדמות ממבחן למבחן בידיעת הסוגיות, אני מרגיש שכבר ישנה שייכות לידיעת הש"ס, מה שלא נמצא אצל כך אברך. והכל כמובן בזכות 'דרשו'.

מה שהכי חשוב בתוכנית קנין ש"ס, ואני אומר זאת לעצמי המון פעמים, שאינו דומה כל מבחן אחר למבחן קנין ש"ס. הרי שלמדת סוגיא וישנו איזה פרט שאינו ברור לך, אם נבחנו במקום אחר, מקסימום הפעם לא הצלחת. וגם אם ידעת טוב, אינך משועבד לזכור אחרי המבחן.

משא"כ במבחן קנין ש"ס, הרי אם דף אחד חסר לך, אתה יכול ליפול בו 14 פעמים, ממילא משתעבדים הן בלימוד הראשוני והן בחזרות, הרבה יותר מכל מקום אחר.

הערה קטנה הייתי רוצה לתת על החוברת, שהייתה מקסימה מכל כיוון. הכל נסקר כ"כ במתיקות. חוץ מפרט אחד שהוא אולי הכי מתוק. מהי ההרגשה כשאתה יוצא מהמבחן, אין לו אח ורע בשום מקום אחר

בעולם.

בנוסף על זה, לאחר שכבר עברת על כל המסכתות שבמסגרת, הנך מרגיש כ"כ חשק לחזור על הכל שוב, כי מרגישים שהחומר הינו קרוב מאד וידוע, ומתמעת הרבה הרתיעה מסוגיות קשות, כיון שהכל כ"כ קרוב ללב.

וחושבני שפרט זה יוכל להשפיע על רבים וטובים בבחינת קנאת סופרים.

אין לי אלא להודות לכך העומדים בראשי הארגון ומכים על ראשינו ואומרים גדל. ובפרט לנשיא הארגון הרב דוד הופשטר שליט"א. ואסיים בברכה, יהי רצון שחפץ ה' בידיכם יצלח להגדיל תורה ולהאדיר בכל תחום שהוא במקצועות התורה, מתוך ישוב הדעת ובריאות איתנה ורוב נחת דקדושה אמון.

ההצרכה גדולה, דוד מנשה 13111

...

הערה קטנה הייתי רוצה לתת על

החוברת, שהייתה מקסימה מכל

כיוון. הכל נסקר כ"כ במתיקות.

חוץ מפרט אחד שהוא אולי הכי

מתוק. מהי ההרגשה כשאתה יוצא

מהמבחן, אין לו אח ורע בשום מקום

אחר בעולם...

מכתבים מנבחנים

אשמח להעלות על גבי הכתב ולהביא את 'סיפורי האיש'

ואת המסר הנלווה לתועלת רבבות אלפי ישראל

מאז ומתמיד קינן בלבי חלום - לדעת את הש"ס, איני יודע מה הביא לחלום הזה, האם זאת היתה דרשה נלהבת מאיזה מלמד בחיידר, או שמא עיקרון שהחדיר איזה מגיד שיעור בישיבה קטנה, אך זאת ידעתי, אני רוצה **לדעת** (לא רק לסיים, לדעת) את הש"ס כולו, עכשיו אני נזכר באנדרקוטה מעניינת מימי הישיבה קטנה, באחד הסיומים הגדולים שנהוג לערוך אותם בישיבות, הזמינו לדרוש לפני הבחורים את הגאון ר' יהושע כהן, בעמח"ס 'כרם יהושע', שבקיאאותו בש"ס הוא עצומה ביותר, והוא ציטט בדרשתו כלאחר יד מקורות מדויקים מכל הש"ס כולו, יחד עם הרש"י והתוספות, בבקיאאות מדהימה שפשוט הפליאה אותנו ונצרכה בנפשותינו.

אך למעשה, חלומות לחוד ומעשים לחוד, המשכתי כמו כולם במסלול הרגיל, ישיבה קטנה, ישיבה גדולה, ואחר החתונה כמובן שנכנסתי לכולל כמו כולם, יש לציין שאם כי בימי הישיבה הייתי לומד ואף נבחן על המסכת הנלמדת בישיבה כל שנה, כך שידעתי שאני לפחות באיזשהו כיוון כדי להגשים את חלומותי, אבל בכולל פשוט נסוגתי אחור בעשר צעדים, נכנסתי לכולל שהמוטו העיקרי שלו היה ללמוד סוגיות ולאסקי שמעתתא אליבא דהלכתא, והרגשתי שם היתה נוראה, אחרי כל סוגיא, אחרי כל העמל וההשקעה, הרגשתי שאני נוחת על הקרקע בדיוק באותה

נקודה בה התרוממתי, ללא כלום ביד, אלא עם ערבוביא ענקית של ראשונים אחרונים סברות ופסקים, בלי משהו מוגדר ביד, כמה שניסיתי לכתוב סוגיות, לסדר את הפרטים לעצמי בצורה ברורה בכתב ידי (או במחשב, כשהשתדרגתי כמו כולם), בסוף התוצאה היתה תמיד אותו דבר, כמו מטוס המתרומם באויר ומסתובב חודשיים בסיבובים אינסופיים סביב עצמו, ובסוף נוחת בדיוק באותה נקודה.

כמובן, שלא הייתי יכול להמשיך בכולל זה עם הרגשות כאלו, ומהר מאד 'צאתי משם, כשאני מחפש כולל אחר, בו כן אוכל להספיק וללמוד עוד ועוד דפים, כפי שהייתי רגיל בשנות בחרותי, יש לציין שהיו לי כמה מגידי שיעורים בהיותי בישיבה, שהאחיבו עלי את לימוד הגמרא והתוספות, בצורה שאי אפשר לתאר, ובמיוחד אזכור את המגיד שיעור 'בקיאות' בשיעור ב' בישיבה קטנה, שהאחיב עלי את לימוד הגמרא והתוספות ביותר בנועם מתיקות הסברתו, עד היום הנני זוכר את הטעם הטוב של התוספות הגדול בפרק 'מקום שנהגו' אודות ספיחי שביעית, ואת הר"ן הגדול ב'הנודר מן המבושל' על מין במינו, ועוד ועוד, כך שידעתי שהתורה היא אהובה ומתוקה...

כך המשכתי מכולל לכולל, אך לצערי בכולם הרגשתי שאני לא לומד עבור עצמי, אלא עבור הראש כולל, עד שבשלב מסוים עשיתי לי

חשבון פשוט, אם אני עובד עבור אחר, אז שלפחות ישלמו לי לפחות שכר מינימום לשעה, פחות מכך איני מסוגל לעבוד בשבילו, משם היתה הדרך קצרה לצאת ממסגרת הכולל, כמובן שקודם למדתי עם בחורים, כנהוג במחוזותינו שלא יוצאים בבת אחת מהכולל, אחר כך נכנסתי לעבוד במכון להוצאת ספרי קודש, שם הנני עובד עד היום הזה.

בשלב מסוים נדמה היה לי, שלעולם לא אזכה להגשים את חלומי, פשוט הנתונים לא אפשרו זאת, אין לי מספיק זמן ביום (כך חשבתי על כל פנים) כדי להשקיע בפרויקט הזה, זה יותר מדי גדול עלי, ואני נשאר במשבצת שלי, כמובן שלא זנחתי את לימוד הגמרא, ולמדתי בכל יום שעה שעתיים, אך לא בכיוון של הספק שינון וחזרה, אלא יותר במובן של לעשות רצון השם, כמו שצריך להתפלל שלש פעמים ביום, כמו שצריך להניח כל יום תפילין וטלית, כך גם צריך ללמוד כל יום.

פה ושם קבלתי קצת צביטות בלב, כמו למשל כששמעתי על אחד מחבריי שעושה סיום הש"ס, או כששמעתי על אברכים שנבחרים ב'דרשו' ועושים חיל, אך בכל אלו לא היה די כדי שאשנה כיוון, לי זה היה נראה שזה לא מתאים בשבילי, והמשכתי הלאה.

בסיום הש"ס הגדול במחזור הקודם, בחודש אב תשע"ב, אחזתי באמצע לימוד מסכת עירובין, וכשראיתי את המוני המסיימים, החלטתי שהפעם לא עוד, אני מצטרף ללומדי הדף היומי, אך מכיון שהמוטו שלי היה שאני צריך לדעת את הש"ס, ולא רק לסיים אותו, נרשמתי במערכת המבחרים של 'דרשו', בקבלה איתנה ואמיצה להבחן כל חודש, ובחודש הראשון

אכן נבחנתי, אך היות ורציתי גם לזכור, ולא רק לסיים אותו, התחלתי להשקיע בחזרות על גבי חזרות, וכל כמה דפים למדתי שוב ושוב, עד שהרגשתי שאני כבר זוכר את הכל, כמובן שבצורה זאת לא יכלתי להמשיך בקצב הדף היומי ולהבחן מדי חודש בחדשו, אך העדפתי ללמוד כך, כיון שידעתי שרק על ידי חזרה אוכל לדעת את הש"ס, כך, במשך כל הזמן שלמדו ברכות שבת עירובין ופסחים שקלים, חזרתי רק על מסכת ברכות, במסכת ראש השנה שוב הצטרפתי ללומדי הדף, ושוב חזרתי עליה כמה פעמים, עד שהגיעו בסדרי הדף היומי למסכת יבמות, נו, יבמות היא מסכת קשה, והתחלתי להשקיע את כל אוני ומרצי כדי ללמוד אותה ולחזור עליה כראוי, כך, כשלמדו בדף היומי את יבמות כתובות נדרים נזיר וסוטה, למדתי רק יבמות, עד שהגיעו בסדר הדף היומי ללימוד מסכת גיטין, אי שם באמצע חורף תשעו, שם התחיל המפנה הרציני.

הגעתי לגיל שלשים, וכשראיתי שאין בידי מכל הש"ס רק כמה מסכתות בודדות, הפנמתי, כי אם לא אזיז את עצמי לאיזה שהוא כיוון ברצינות, לא ירחק הזמן ועל קברי יוכלו לכתוב באותיות גדולות 'פה נטמן בעל החלומות', אז החלטתי, שאני את הבחינות החודשיות של 'דרשו' אני עובר כל חודש ויהי מה, יתהפך כל העולם פעמים ואני את הבחינה יעבור, זו לא היתה החלטה קלה כלל ועיקר בפרט

**הגעתי לגיל שלשים, וכשראיתי שאין
בידי מכל הש"ס רק כמה מסכתות
בודדות, הפנמתי, כי אם לא
אזיז את עצמי לאיזה שהוא כיוון
ברצינות, לא ירחק הזמן ועל קברי
יוכלו לכתוב באותיות גדולות 'פה
נטמן בעל החלומות', אז החלטתי...**

**גם אתה יכול! אם מישהו היה מחזיק
אלי לפני ארבע שנים ואומר לי שבעוד
ארבע שנים אלמד אלף דף ואבחן
עליהם הייתי מסתכל עליו כאי שנפל
מהירח אל הצד הלא נכון, אבל
העובדות הם עובדות, ובס"ע
דשמיא זכיתי כבר להבחן על הרבה
יותר מאלף דפים, ואם אני יכול גם
אתה יכול.**

מלימוד בניחותא כל דף כמה ימים ומחזרה איטית וממושכת, הייתי צריך לעבור לקצב רציני של לפחות דף ביום, עם חזרה על דף האתמול, ושנינו קצר על כל השלשים דף לפני הבחינה החודשית, אבל היום כשאני מסתובב לאחור ואני רואה מה שהספקתי בשנתיים האלו, גיטין, קידושין, בבא קמא, בבא מציעא, בבא בתרא, סנהדרין, מכות, שבועות, עבודה זרה, הוריות, זבחים ועוד ועוד, עד למסכת נדה הנלמדת בימים כשברוך השם; הכל למדתי ושננתי כמה פעמים וגם נבחנתי על כך, אני אומר בפה מלא שהכל היה שווה.

מה גם שהמניעות לעצם קיום הבחינה, היו שונות ומגוונות, ואני מוכרח להגיד שהיצר הרע הוא יצירתי מאין כמוהו, מאז שהתחלתי להבחן, כמעט כל חודש יש לי איזה מניעה אחרת, פעם חתונה שהסתיימה מאוחר מאד יום לפני, ופעם אני צריך ללכת עם הילד לרופא שיניים. באחד הבחינות האחרונות, נקבע לי תור בשגרירות האמריקאית בשעה 9 בבוקר, לצורך חידוש דרכון לאחד מילדי, הוכרתי להתפלל במנין ותיקין ולאחר מכן לרוץ לשגרירות ולחזור עם מונית היישר למקום המבחן, וכיוצא בזה בכל חודש.

למעשה, הרבה שואלים ומעוניינים לשמוע ולדעת, איך עושים את זה? אפרט בקצרה!

עם סדר ותכנון מוקדם, הכל אפשרי, כמובן שעם הרבה מאד סייעתא דשמיא, בין מבחן למבחן ישנם ארבעה שבועות בדרך כלל, אם אני צריך ללמוד ולחזור על שלשים דף במשך ארבעה שבועות האלו, אזי בכל שבוע אני צריך לגמור 10 דף, ובשבוע הרביעי לחזור עליו, יוצא לנו ביום רגיל 2 דף ובשבוע הרביעי בכל יום 6 דף, כמובן שבכל יום אני חוזר על לימוד יום האתמול, וביני לביני מוסיף עוד חזרות, עד שבס"ה אני מגיע לחזור על כל דף כשמונה פעמים לערך.

חובה עלי לציין שלא כל החזרות אני חוזר עם פירוש רש"י, ושמעתי פעם בשם הגה"ח ר' איטשע אויסנבערג זצ"ל, דע לעטשווערע ראש ישיבה, שבכמה פעמים הראשונות צריך ללמוד עם רש"י, ואחר כך, כשמהלך הגמרא כבר נהיר ובהיר, ורוצים לחזור באופן מהיר, אפשר ללמוד רק את דברי הגמרא לבד, ובעל פה לחזור על עיקרי היסודות שרש"י מוסיף על דברי הגמרא.

לסיום, ארשה לעצמי להאיר כמה נקודות חשובות ביותר להצלחה!

דבר ראשון - תפסיקו לעשות טובות, מוח'ל טובעס, אתה לא צריך ללמוד לא עבור אשתך ולא עבור חמותך, לא עבור הראש ישיבה ולא עבור הראש כולל, לא עבור החברותא, לא עבור הבנים ולא עבור החתנים שלך, אתה חייב ללמוד עבור עצמך, עבור הפרויקט האישי שלך, מהיום הפרויקט האישי שלך זה לימוד התורה, החלק בתורה שאתה תבחר, זה הפרויקט האישי שלך, זה אתה הולך לדעת ובזה אתה תשקיע את כל הכחות שלך, את כל המרץ שלך ואת כל האמביציות שלך.

דבר שני - בשלש מילים - **גם אתה יכול!** אם מישהו היה מגיע אלי לפני ארבע שנים ואומר לי שבעוד ארבע שנים אלמד אלף דף ואבחן עליהם הייתי מסתכל עליו כמי שנפל מהירח על הצד הלא נכון, אבל העובדות הם עובדות, ובסייעתא דשמיא זכיתי כבר להבחן על הרבה יותר מאלף דפים, ואם אני יכול גם אתה יכול.

אני נזכר כעת בסיפור, שאחד מסב"י ז"ל היה רגיל לספר, כשהוגלה לסיביר יחד עם עוד קבוצה של אברכי משי עדינים מבתי המדרש

בגאליציה, בפעם הראשונה שיצאו לעבוד, היה עליהם לסחוב גזעי עץ ארוכים בקבוצות של עשרה אנשים, כמובן, שאברכי משי כמותם שלא הורגלו כלל בכגון דא, לא יכלו למלא את המשימה, ובמקום לעבוד, נעמדו לבלות ולשוחח בדברי תורה ובמילי דחסידות בנעימים, כשהמפקד חזר בסופו של יום לבדוק את הספק העבודה, התנצלו בפניו שאינם יכולים לעשות עבודה זאת וכי אינה לכוחותיהם כלל, אמר להם המפקד משפט מלא טעם: "זאגט נישט מ'קענט נישט, מענטשען טוהען דאס", "אל תאמר שאינך יכול, אנשים עושים את זה".

כמו כן אני אומר לכל אחד ואחד: "אל תאמר שאינך יכול, אנשים עושים את זה", ואתה לא שונה מהם.

נקודה שלישית, החשוב מאוד להצלחה הוא; תכנון פרויקט, לפני שהולכים לבצע פרויקט יש חלק של תכנון, אבל בשונה מכל פרויקט אחר, בו אי אפשר להתחיל לבצע לפני שמסיימים לתכנן את כל הפרויקט, בפרויקט הזה שנקרא לימוד התורה, התכנון משתכלל פי כמה במשך הביצוע, אבל בכל זאת קצת תכנון מקדים צריך.

איך מתכננים את זה? לוקחים גמרא, איזו שמעדיפים, רגילה או מבוארת, שוטנשטיין מתיבתא או משהו אחר, מסתכלים על השעון, ומתחילים ללמוד ברצינות ובהבנה מלאה, תוך כדי מעקב מה ההספק שלך לשעת לימוד.

אחרי השלב הזה, צריך לחשב, כמה זמן אני יכול להקדיש ביום ממוצע ללימוד האישי שלי, לפרויקט האישי שלי, ולהכפיל את הזמן הזה בכמות הדפים שאתה יכול לסיים בו, לפי החישוב לשעת לימוד כנ"ל, לדוגמא אם אני יכול להקדיש כל יום שעת לימוד, ובשעת לימוד אני מספיק ללמוד עמוד אחד של גמרא רש"י, עלי להספיק כל יום עמוד גמרא רש"י, שזה אומר בשבוע שנים וחצי דף, בחודש עשר דף, ובשנה מאה ועשרים דף, כמובן שעלינו להוסיף בכל יום קצת זמן לחזרה, אם על הלימוד של אתמול, או על הלימוד של השבוע הקודם, אבל שיהיה עם סדר קבוע ורציני, לא היום פה ומחר שם, אלא דף אחר דף, ללא ויתורים וללא הנחות, ולהצמד ככל האפשר לתכנון המקורי.

אחת לחודש או לחודשיים צריך גם להקדיש שבוע שבועיים לחזרה

יותר רגוע, אתה מרגיש שהנפש מקבלת את שלה, כל הדאגות האחרות מקבלות ממך אחר לגמרי, יותר זניח ויותר שולי וכמעט לא מורגש, הדאגות היחידות שאופפות אותך הם, איך אוכל ביום פלוני, בו אני צריך לנסוע נסיעה ארוכה לצפון, להספיק ללמוד את ההספק היומי שלי, איך בעוד שבועיים, כשאהיה עסוק למעלה ראש באיזושהי משימה, אוכל לעמוד בהספקים שקבעתי לעצמי, כל הדאגות האחרות זזות הצידה, וכמעט לא תופסות מקום אצל הבן אדם.

ובשקט בשקט אפשר לגלות, שבהרבה מקרים הבעיות נפתרות מאליהם, ואתה רואה בברור את יד ה' ואת הסייעתא דשמיא המלווה אותך על כל צעד ושעל.

לא נותר לי אלא לאחל לכולם, שלכל אחד תהיה התורה פרויקט אישי שלו, הכרטיס ביקור שלו, היוקרה שלו, בו הוא יהיה חייב להצליח, ובו הוא יצליח בעזהשית.

רצינית על כל החומר, אבל בתנאי שהכל יהיה מתוכנן מראש, ולא באופן ספונטני, נניח שהחלטת שאתה לא זוכר מספיק דפים אלו ואלו ועכשיו אתה מחליט לזנוח את הלימוד הקבוע וללמוד שוב ושוב דפים אלו, זה מאד לגיטימי לחזור על חומר שלא מספיק בהיר ונהיר, אבל לא על חשבון ההתקדמות הקבועה והמתוכננת מראש.

אם טעית בהערכותיך, ואתה מגלה אחרי נסיונות חוזרים ונשנים, שבאמת לא הולך כפי התוכנית המקורית, מותר ואף צריך לשנות את התוכניות, אבל לא משנים תוכנית בכך שאין שום תוכנית, קודם מכינים תוכנית חלופית, ואחר כך אפשר לשנות את התוכנית.

פרויקט הוא פרויקט, וצריך לקחת אותו ברצינות, לתכנן אותו כמו שצריך, וגם לבצע אותו כמו שצריך.

וכמה מילים על הביצוע, הביצוע הוא בכלל לא קל, ודורש מאמצים רבים, אבל בסופו של דבר, ההנאה ששואבים מכך, הסיפוק שמרגישים, הקשר שמרגישים, הוא בלתי ניתן לתיאור בכלל, מלבד זאת שכל הבן אדם משתנה, אתה חושב באופן יותר צלול, אתה

...

וזכיה ומתנה.

זה דבר מבורך מאוד, כי סוף כל סוף אנחנו צריכים להיות יציבים במדה כזו או אחרת, ולא לקפוץ מלימוד ללימוד בלי שום תכלית ומטרה, וזה גם גורם שהאברך ישקיע את כל כולו בלימוד הזה, אבל... וכאן מגיע האבל הגדול, התורה לא מתחילה ומסתיימת בשלש מצוות אלו, בש"ס לבד ישנם עוד כאלפיים דף חוץ מנשים נזיקין, ובשולחן ערוך חושן משפט לבד ישנם יותר מארבע מאות סימנים, וכן הלאה... ועל הכל אנחנו ניבחן בבית דין של מעלה, בלי שום חכמות והנחות, חוץ מ'אגר נטר' ו'סאה בסאה' יבחנו אותנו שם גם על מומי הבכור וגם על הלכות מעילה ומליקה, על טומאת נבילות ועל נבלת העוף הטהור, על שבע מצוות בני נח ועל דיני פר העלם דבר של צבור, על הכל יבחנו אותנו שם...

זה לא אומר שעלינו לפרוש הרגע מכל לימודי הכולל ולהתחיל לגרוס ש"ס על הסדר, או לחילופין להתחיל מ'שוית' ה' לנגדי תמיד' בשולחן ערוך עד שנגיע ל'וטוב לב משתה תמיד', אבל זה כן אומר שעלינו לנקוט באיזו שהיא תוכנית מסודרת, חוץ מסדרי הכולל הקבועים, כדי להספיק לעבור גם על שאר חלקי התורה, ואם אנחנו לא נזיז את עצמנו לאיזה מקום, אף אחד לא יזיז אותנו לשם.

כי 'אם אין לי מי לי'...

יש תוכנית כזו, תוכנית מצוינת

מאד, המבחנים החודשיים של "דרשו" על סדר הדף היומי, כמובן שזה דורש השקעה של לפחות שעתים שלוש ביום, אבל הסיפוק וטעם החיים שמרגישים, שזה יותר מהכל, לצלול לסוגיא דמתיר מפגל את המתיר, או לנסות להבין איך הוציאו את לחם הפנים

"בביזנעס כמו בביזנעס"

ראשית כל, ...אם תרצו, יותר מכל העצות המחכימות לסוגיהם, חלחלה בי ההבנה העמוקה שאנחנו צריכים להתייחס לכל נושא הלימוד ולקביעות עתים לתורה, כמו שבעל בעמיו מתייחס לביזנעס מצליח, ופה טמון סוד ההצלחה, וכמו שאם אנחנו רוצים שהביזנעס שלנו יצליח, אנחנו נשקיע את כל הנשמה, נשמע ונתייעץ עם מומחים למיניהם, ננסה את כל הדרכים האפשריות, ואם העגלה שקועה בבז' נעשה הכל כדי להוציא אותה משם, אם באותה צורה בדיוק אנחנו צריכים להתייחס לפרויקט הזה שנקרא לימוד התורה, זה הביזנעס שלנו וזה חייב להצליח, נשקיע את כל הנשמה, אבל באמת, בלי לספר סיפורים, ננסה את כל הדרכים האפשריות, נשמע

עצות מאלו שהצליחו כבר בכך, אז מובטחת לנו ההצלחה... כי אם רוצים באמת, אז מגיעים.

עד כאן בסגנון כללי, מה ששייך לכל אחד ואחד מאיתנו.

עכשיו אני רוצה להקדיש בתור חבר וידיד כמה מילים לאברכי הכולל יושבי האוהל מבינינו, אלו הזוכים ועולים ומתעלים במסילה העולה בית א-ל.

אברך רגיל, לאחר כמה שנות לימודים בכולל, מציב את עצמו במשבצת מסוימת, כלומר, האחד יהיה מאוד מרוצה מעצמו אם הוא יידע הלכות שבת ריבית

וטרהר, ואילו האחר חושב לעצמו שאם יהיה בקי ב'נשים נזיקין' (כמובן חוץ מנדרים נזיר סוטה סנהדרין מכות עבודה זרה והוריות), הוא יהיה מסודר בחיים, והשלישי רק חושב על הלכות טוען ונטען

**יש תוכנית כזו, תוכנית מצוינת מאד,
המבחנים החודשיים של "דרשו" על
סדר הדף היומי, כמובן שזה דורש
השקעה של לפחות שעתים שלוש ביום,
אבל הסיפוק וטעם החיים שמרגישים,
שזה יותר מהכל...**

רגע ולחיות סיפוק שאין כמוהו, כמובן שכל ההתחלות קשות, ושאיך אחד לא ישלה את עצמו שזה הולך להיות קל במיוחד, אבל אחרי חצי שנה של השקעה אמיתית, מובטחים פירות ההצלחה...

התקשר עכשיו למוקד 'דרשו' והירשם כנבחן מן השורה, ובעזה"ש"ת בבחינה הבעל"ט, ביום ששי כז טבת אתה נבחן על שלשים דף הראשונים של מסכת חולין בהצלחה רבה, ומתחיל להתקדם בידיעת הש"ס, עד שתגיע בעזה"ש"ת לפסגה.

בהצלחה רבה!!!

י. בן אהרן

היכן בדיוק זה כתוב אולי ירושלמי, אין לך אדם בלי ייסורים, יש אדם שכואב לו השן ולא ישן לילה. ויש אדם שלא ישן כי צריך ללמוד למבחן של דרשו. ואומר המדרש אשרי מי שייסוריו בתורה. ואמר לי אדם גדול שיש חידוש במדרש הזה - שאדם יכול לבחור איזה ייסורים יהיו לו ואדברה אדם שבחר ייסורים של תורה ה' מוריד לו ייסורים אחרים בלי פרופורציה ממי שבאמת נגזר עליו וכן הגמ' בסנהדרין צט: כל הגופין לעמל נבראו אשרי מי שהעמל שלו בתורה.

וכאן אני רוצה לפנות לכל אחד: כל אחד מסוגל. יש סייעתא דשמיא עצומה, תגידו אתם מה עדיף לעמול ולהזיע ולוותר על המון תענוגים ולדעת ש"ס ולחסוך את כל טרדות העולם הזה ולישון היטב בלילה ולהיות רגועים ושלווים או לא לישון לילות, להיות טרוד בטרדות העולם הזה - (ואולי קצת פה ושם להנות מהנאות לרגע) וגם לא לדעת ש"ס, אלא שצריך לעשות תכנית מסודרת מראש;

א. את הדף בפעם הראשונה צריך ללמוד היטב היטב עד הסוף. אין קיצורי דרך, לא תלמד מספיק טוב בסוף צריך לשלם על זה תשלומי ארבעה וחמישה ולא תוכל לחזור כמו שצריך זה פשוט יתקע אותך...

ב. חייבים לחזור כל הזמן חזרות מהירות. וחזרות איטיות.

ג. לא לפחד מנפילות. שבע יפול צדיק וקם כפי שמקובל שהנפילה זה גופא חלק מהעליה...

ד. לעשות מחייבים לחזרה, יש אירגון בשם 'פן יסור', שמתחייבים ללמוד מספר דפים ביום ואם לא מספיקים משלימים קנס כספי, כל אחד יכול לעשות זאת לעצמו.

ה. אולי מדובר במשהו שבאמת כמעט בשמים, אבל יש סולמות וחבלים שאפשר להגיע לשם, תזכרו לעבוד ולעמול כאן בעולם תמיד נצטרך, הבחירה שלנו האם לעשות זאת בתורה או חלילה.

לסיום אציין שני סיפורים אישים שיכולים להביא תועלת לאנשים;

א. בהתחלה לא עברתי את ציון ה-50 והתייאשתי, ומכתב אחד של דרשו בתחילת שנה חדשה בדרבון להצטרף למבחנים, זה מה שהכניס אותי בחזרה.

ב. יש סייעתא דשמיא מיוחדת במבחנים. אחד הפעמים אשתי ילדה וביום שישי השתחררה. התחלתי את המבחן בעיר אחת יצאנו מהבית חולים הגענו לעיר אחרת ושם סיימתי (כמובן באישור דרשו).

אמח להיאר צלום

מדי שבת בשבתו אליבא דמאן דאמר כמין ספינה רוקדת, לגלות בכל דף ודף עוד ועוד מושגים תורניים חדשים ומחודשים, הוא תענוג מאין כמותו, ושוה כל השקעה, הרחבת אופקים תורנית בצורה שלא תתואר, ואחר כך הסיפוק שמרגישים אחרי המבחן, כשאתה מרגיש שיש לך את החומר ביד, שוה הכל... וכל זה בלא שתצטרך לתת דין וחשבון לאף אחד, רק לרבונו של עולם ולעצמך.

עכשיו, ממש בימים אלו, מתחילים בסדר הדף היומי מסכת חולין, וזו ההזדמנות שלך 'אחת ולתמיד' לגדול בתורה, להקיף את כל מרחבי הש"ס העצומים, לשלוט היטב בבסיס התורה שבעל פה, ליהנות מכל

...

ראשית ברצוני להודות על המאמרים המחזקים שלכם בכלל ובפרט ובכלל לארגון דרשו על תרומתו האדירה לי באופן אישי ולכל העולם באופן כללי.

אני רוצה לגלות לך דברים שלא שמעת עד עכשיו בכל המאמרים וכן להוסיף ולסכם את המאמרים.

הקטן שכותב לך את השורות ממש לא גאון ואפילו הייתי מגדיר את עצמי כבינוני (בלי ענוה, עם ענוה כקשה הבנה גדול). ובכל אופן ולמרות זאת או אולי בגלל זאת ראיתי שגם אנשים רגילים יכולים להגיע רחוק רק עם עושים זאת בצורה נכונה.

נכון זה לא מתאים לכל אחד אבל בהחלט מתאים להרבה הרבה אנשים, וכן גם לבעלי בתים העוסקים לפרנסתם, נשמע הזוי? ממש לא - זה אכן מצריך עבודה אדירה והקרבה ומסירות בלי סוף אבל זה מתאים כמעט לכל אחד ואחד. ואני יביא לזה 8 סיבות:

1. אי אפשר להסביר איזה 'זיסר' שזה, כמה שזה מתוק, כמה סיפוק כמה גשמעאק יש בזה.
2. מה יותר כבד חצי קילו נוצות בתוך כך היד בלי שקית או קילו נוצות בתוך שקית - אותו דבר הרבה יותר קל ללמוד את כל הש"ס מאשר חלק פה וחלק שם.
3. הש"ס הוא כמו להבדיל פאזל כל חלק משלים את השני דברי תורה עניים במקום אחד ועשירים במקום אחר.
4. סייעתא דשמיא בכל העניינים לא יאומן בכל תחום - פשוט שווה לנסות.
5. פתאום, מרגישים בחוש שכל עניני החולין פשוט לא מעניינים לא פוליטיקה ולא שום דבר רדוד...
6. כולם רוצים לדעת ש"ס וגם צריכים לדעת ש"ס ובסופו של דבר שמגיעים למעלה הקב"ה עושה מבחן ואם היה בכוחו של אדם לדעת הקב"ה עושה ע"ז בחינה.
7. שכורת ולא מיין פשוט להיות כאן בעולם הזה ולהרגיש גן עדן כפשוטו.
8. זה החידוש שלי - אשרי הגבר - אשר תייסרנו איתא (אני יודע

הקטן שכותב לך את השורות אמח

לא זאון ואפילו הייתי מחזיר את

עצמי כבינוני, ובכל אופן ולמרות

זאת או אולי בגלל זאת ראיתי שגם

אנשים 'רגילים' יכולים להגיע רחוק

רק עם עושים זאת בצורה נכונה...

